FINANCIEEL

JAARVERSLAG

ORDEJAAR 2016/2017

INCLUSIEF BEGROTING

2019

Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie

Spui 184

's-Gravenhage

Inhoudsopgave

Pagina 2 t/m 13 **Verslag van het bestuur**

Algemeen
- Achtergrond
- KNB boekt een positief resultaat
- Totaal ledenaantal stijgt, aantal notarissen neemt af
- Belangrijkste inkomsten en uitgaven
- Belangrijkste investeringen ten behoeve van het notariaat

Financieel beleid KNB
- Weerstandsvermogen
- Beleggen
- Financieel beleid - begroting komend jaar
- Wet Normering Topinkomens

Opbouw begroting algemeen

Overkoepelende diensten
- Directie
- Financiën en administratie
- Personeel en organisatie
- Automatisering

KNB Bureau

KNB Diensten
- Onderwijs en Kandidatenzaken
- Kwaliteitstoetsing
- ICT & Procesoptimalisatie
- Uitgeverij
- Rechtsvragen
- Public Relations
- Centraal Levenstestamentregister

Overige ondersteunende diensten

Verbonden partijen
- Stichting ECH, Stichting Voorzieningsfonds van de KNB
- Stichting Pensioenfonds Notariaat, Stichting Rechtszekerheid Digitaal

Algemene reserves

Pagina 14 t/m 17 **Begroting 2019 en voorstel bijdragen**

Pagina 18 **Verslag van de Financiële Commissie 2016 / 2017**

Pagina 19 t/m 35 **Jaarrekening 2016 / 2017**

Balans per 30 september 2017
Rekening van baten en lasten 2016 / 2017
Kasstroomoverzicht
Toelichting op de jaarrekening 2016 / 2017
- Algemeen
- Waarderingsgrondslagen
- Toelichting op het kasstroomoverzicht

Toelichting op de balans per 30 september 2017
Toelichting op de rekening van baten en lasten 2016 / 2017

Overige toelichtingen
- Voorstel resultaatbestemming en Gebeurtenissen na balansdatum

Overige gegevens
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Bijlagen jaarverslag Kengetallen leden
Prijzen, tarieven en diensten KNB 2016 / 2017
Verzekeringen
Weerstandsvermogen
Beleggingsstatuut
Specificatie effecten
Toelichting WNT

Verslag van het bestuur

Algemeen

Achtergrond
De strategische agenda van de KNB voor de periode 2015-2020 (Notaris 2.0) bepaalt de hoofdlijnen van beleid van de KNB. Dat beleid staat voor een toekomstbestendig notariaat, met een relevante maatschappelijke functie, dat gebaat is bij een nauwere samenwerking van zowel notarissen en hun kantoren onderling als met partijen daarbuiten. Ook is een nauwere samenwerking noodzakelijk binnen het notariaat én met ketenpartners om voldoende innovatiekracht te ontwikkelen om mee te kunnen groeien in de digitale ontwikkelingen waarmee het notariaat wordt geconfronteerd.

Binnen de twee beleidspijlers 'maatschappelijke positionering' en 'digitalisering van het recht' heeft de KNB opnieuw diverse activiteiten ontplooid. Daarbij neemt 'de positie van het beroep van notaris' een steeds prominentere rol in. Daarom wil het bestuur dat de komende jaren als afzonderlijke, derde pijler benoemen in zijn beleid. Maatschappelijke positionering manifesteert zich – behalve bij zichtbaarheid bij het grote publiek – ook in zichtbaarheid bij relevante partners. Op steeds meer terreinen zoekt het KNB-Bestuur daarbij samenwerkingsrelaties. Zo is de KNB actief vertegenwoordigd in het bestuur van MKB-Nederland en zijn de banden met opsporingsdiensten aangehaald om fraude tegen te gaan. Het bestuur blijft zich verder inzetten voor de versterking van zijn eigen zichtbaarheid in het notariaat, waarbij succesformules opnieuw zijn ingezet zoals de regiobijeenkomsten, het symposium voor kandidaat-notarissen, de kennismakingsbijeenkomst met net benoemde (toegevoegd) notarissen en de aftrap van de beroepsopleiding bij de KNB in Den Haag.

Binnen de pijler 'digitalisering van het recht' vraagt de voorbereiding van de invoering in 2018 van de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming veel aandacht. Het bestuur is verder zeer verheugd met de samenwerking met Philips voor NotarisID die in 2017 bezegeld kon worden. 'Onder de motorkap' is er opnieuw veel werk verzet voor de verdere verbetering en ontwikkeling van het Platform Elektronische Communicatie, dat een belangrijke digitale ruggengraat vormt voor het functioneren van het notariaat. Met het oog op de toekomst gaat het bestuur ook een experiment starten met blockchain, zo is het ordejaar 2016-2017 besloten.

In oktober 2017 heeft het bestuur afscheid genomen van voorzitter Jef Oomen. Hij heeft een belangrijk aandeel gehad in het aanjagen van nieuwe dynamiek binnen de KNB, vooral bij het in de markt zetten van het levenstestament. Nick van Buitenen, die in 2016 tot het bestuur toetrad, is hem opgevolgd. Nieuw in het bestuur is Bart Versteeg. Zijn focus ligt vooral op alle digitale ontwikkelingen bij de KNB. Aan het eind van 2017 heeft het bestuur ook afscheid genomen van Teun van Dijk. Per 1 maart heeft Annette van der Klooster hem opgevolgd.

Behalve bovenstaande – meer strategische – thema's heeft de KNB een aantal wettelijke taken, die zich vertalen in min of meer reguliere werkzaamheden die belegd zijn bij het bureau van de KNB in Den Haag. Daaronder vallen onder andere de werkzaamheden voor het Centraal Testamentenregister, de NotarisTelefoon en de organisatie van de intercollegiale toetsing.

De KNB boekt een positief resultaat
Het boekjaar 2016 / 2017 loopt van 1 oktober 2016 tot en met 31 december 2017 en laat inclusief toevoeging aan bestemmingsreserves een positief resultaat zien van € 1.347.760 (na het saldo van toevoegingen en onttrekkingen aan de bestemmingsreserves een positief resultaat van € 1.601.419). Dit is inclusief een bijzondere bate van € 1.100.000; zijnde de vrijval van de voorziening Stichting ECH. (Zie pagina 11 voor nadere toelichting). Begroot was een negatief resultaat van € 894.921. Vorig jaar was het resultaat inclusief dotatie aan bestemmingsreserves positief € 1.106.434 (na het saldo van toevoegingen en onttrekkingen aan bestemmingsreserves positief € 803.684).

De belangrijkste positieve effecten voor het resultaat van boekjaar 2016 / 2017 zijn de vrijval van de voorziening Stichting ECH (€ 1.100.000), de hogere aantallen verkopen VIS en GBA-V (€ 353.975 en € 229.436), lagere kosten peer reviews (€ 83.222), meer inschrijvingen in het CLTR (€ 179.324), lagere kosten onderzoeken, public affairs en woordvoering (€ 205.966), hogere opbrengsten cursusbureau (€ 268.095), doorberekening kosten PEC platform aan het CLTR; inkomsten I&P (€ 500.000), niet uitgeven testen en bijzonder beheer (€ 301.487) en meer leden voor de algemene bijdrage (€ 97.385). Hiertegenover staan de hogere kosten voor inhuur P&O (€ 98.735) hogere kosten pensioenkamer (€ 93.831), hogere directe kosten cursusbureau (€ 89.989), hogere kosten NotarisID (€ 341.714), hogere kosten notarisnet (€ 104.147), de meerkosten van VIS (€ 317.100), kosten PEC platform CLTR (€ 500.000) en de tariefsverlaging CTR (€ 170.606).

Totaal ledenaantal stijgt, aantal notarissen neemt af
Het aantal leden nam per saldo toe met 73 tot 3.234 per 31 december 2017. Op 31 december 2017 waren er 1.978 kandidaat-notarissen, waarvan 119 toegevoegd notarissen (begroot 1.810). Dat zijn er 99 meer dan vorig jaar. Het aantal notarisleden nam af met 26 tot 1.256 per 31 december 2017 (begroot 1.275). Zie bijlage "kengetallen leden".

Belangrijkste inkomsten en uitgaven
De belangrijkste inkomsten voor de KNB komen voort uit de verplichte algemene bijdrage van de leden en het ICT platform dat de kantoren ondersteunt. De KNB betaalt uit haar inkomsten de salarissen van de medewerkers, de ICT applicaties en - netwerken, communicatie en huisvesting.

Belangrijkste investeringen ten behoeve van het notariaat - ICT

Ketenmanagement

De keten is zo sterk als de zwakste schakel, en er is ons alles aan gelegen om die ketens zo sterk mogelijk te maken en te houden. We doen dat door met alle ketenpartners (waaronder ook de leveranciers van notariële software) duidelijke afspraken te maken, goed te communiceren en overlegstructuren te organiseren op zowel operationeel, tactisch als strategisch niveau en door het continu monitoren van deze ketens.

Vanuit de noodzaak om de dienstverlening tussen PEC en de notariskantoren toekomstvast te maken, is intensief gewerkt aan een concept om de digitale backoffice zoals genoemd in Notaris 2.0 verder vorm te geven. De resultaten van de proof of concept die werd uitgevoerd zullen in het komende jaar verder gestalte krijgen.

Vastgoedsector

In de vastgoedsector zien wij veel initiatieven voor het efficiënter (sneller) inrichten van processen. Daarbij draait het veelal om het schaven aan bestaande processen. Om tot fundamentele verbetering te komen is een afsprakenstelsel voor de gehele sector nodig. In het afgelopen jaar hebben KNB en Kadaster daarom gewerkt aan de formulering van een brede visie op de

vastgoedketen. We koersen op een model waarin koper, verkoper en ketenpartners op elk moment inzicht hebben in de status van het traject en bepalen welke informatie met welke betrokken partij mag worden gedeeld. In het komende jaar zullen wij samen met ketenpartners het afsprakenstelsel verder ontwikkelen. Voor de kortere termijn zijn verbeteringen in het aanleverproces geïdentificeerd en uitgewerkt. Deze zullen in het komende jaar opgeleverd worden.

KvK

De KvK en de KNB voeren vanaf medio 2017 overleg over de inrichting van een Knooppunt voor de centrale aanlevering van uittreksels uit het Handelsregister. Dat Knooppunt wordt op PEC ingericht en heeft als toegevoegde waarde voor het notariaat dan ook de artikel 15 informatie (adresgegevens van bestuurders etc.) meegeleverd kan worden. Het constructieve overleg tussen KvK en KNB biedt voorts openingen voor een bredere samenwerking die voor beide partijen zullen leiden tot kostenvoordelen en efficiëntieverbeteringen.

DNI

Gedurende 2017 is hard gewerkt aan verdere uitbreiding van het Centraal Digitaal Repertorium (CDR). Dit vervolgproject, Digitale Notariële Informatie (DNI), is gericht op de verdere optimalisatie van processen, zowel bij de Belastingdienst als bij het notariaat. Een belangrijk onderdeel betreft de registratie van testamenten. De BRP-overlijdensmeldingen die de Belastingdienst ontvangt komen nu via een digitale koppeling bij het CTR. Indien een testament blijkt te bestaan, ontvangt de notaris via het CDR een registratieverzoek. Mocht de akte zich in het centraal archief bevinden, dan kan de notaris direct digitaal een kopie opvragen bij Doc-Direkt in Winschoten. Ook stukken kunnen via de nieuwe applicatie digitaal bij Doc-Direkt worden opgevraagd. Nieuw is ook dat notarissen zowel op eigen initiatief, als op verzoek van een inspecteur, een annex of bijlage kunnen opsturen naar de Belastingdienst. Alle functionaliteiten worden in een geïntegreerde vorm aangeboden via de notariële pakketleveranciers, maar ook via de CDR-webapplicatie van de KNB. Om integraal de kwaliteit van verwerking te verbeteren wordt zowel de Belastingdienst, als de notariële pakketleveranciers de mogelijkheid geboden om actuele protocol- en kantoorgegevens aan te roepen. Het DNI project zal in april 2018 worden opgeleverd.

Digitale Innovaties

<u>DINO</u>

De KNB wil de innovatie van software voor alle notariskantoren verder stimuleren en innovatieve concurrentie bevorderen. Om deze redenen is onderzoek gedaan of er een notarieel softwarepakket voor notarissen kan worden ontwikkeld. De uitkomst hiervan is positief. Op 29 januari 2018 zijn Stichting Nobilex en haar vennootschappen opgericht met als doel de ontwikkeling en exploitatie van dergelijke software mogelijk te maken. De investering in de ontwikkeling en exploitatie van de software wordt extern gefinancierd door een bank. Het bestuur van de KNB heeft op 11 april besloten om een borgstelling van maximaal € 4,7 miljoen aan hoofdsommen te verlenen aan de bank. De KNB ontvangt over dit bedrag een borgstellingsprovisie van 3,8%. Naast de KNB staat ook de door Nobilex ingeschakelde ontwikkelaar van de software borg voor deze financiering.

<u>Datamanagement</u>

Met 3 "Proof of values" hebben wij ervaring opgebouwd met datamanagement. We hebben kunnen constateren dat het op gerichte wijze verzamelen en analyseren van data (business intelligence) het notariaat waardevolle toepassingen biedt. De domeinen die wij hebben verkend betreffen (levens)testamenten, de metadata uit het CDR en oriëntatiepunten van tuchtrechtzaken. In 2018 zal worden gewerkt aan oplossingen om business intelligence voor de KNB en het notariaat beschikbaar te maken.

NotarisID

De KNB heeft het beeldmerk NotarisID in eigendom verkregen. Daarnaast is de KNB een samenwerking aangegaan met Philips voor de levering van cryptotechnologie ten behoeve van een e-ID middel met het eIDAS niveau "hoog". NotarisID biedt extra toegevoegde waarde ten opzichte van andere middelenleveranciers. Een voorbeeld daarvan is het kunnen verwerken van extra attributen, waaronder (notariële) machtigingen.
Dienstverleners in de publieke sector en de zorg vereisen dat het BSN verwerkt moet kunnen worden. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken heeft aangegeven dat het een aanbesteding zal uitschrijven om ook andere e-ID middelen naast de door de overheid uitgegeven middelen tot de publieke sector toe te laten. Aan die aanbesteding zal de KNB deelnemen.
Naast de publieke sector is NotarisID ook inzetbaar in de private sector.

Blockchain/innovatielab

De maatschappelijke ontwikkelingen rondom blockchain en de veronderstelde impact op het notariaat waren aanleiding voor de KNB om een Innovatielab gericht op blockchain op te zetten. Voor geïnteresseerden uit het notariaat zijn vier bijeenkomsten georganiseerd. De bevindingen hebben geleid tot het besluit een proef met een eigen permissioned blockchain op te zetten. Daarop zal ook worden geëxperimenteerd met geschikte toepassingen. In het komende jaar zullen activiteiten op het gebied van digitale innovatie onder de naam Innovatielab een vervolg krijgen. KNB is lid geworden van de Nationale Blockchain Coalitie. Het notariaat kan daarmee kennis nemen en invloed uitoefenen op de activiteiten die vanuit deze coalitie worden ontplooid.

Financieel beleid KNB

Het financiële beleid van de KNB is gebaseerd op een meerjarenbegroting. De financiële rapportages worden maandelijks opgesteld, zodat budgethouders (afdelingshoofden) structureel meer grip op hun begroting krijgen. Er is een jaarlijkse risicoanalyse uitgevoerd, waarvan de uitkomsten zijn gepresenteerd aan het bestuur.

Weerstandsvermogen
Het eigen vermogen (Algemene- en Bestemmingsreserves) van de KNB is van groot belang voor de continuïteit. Per kwartaal worden de risico's gevolgd (zie ook bijlage "weerstandsvermogen"). Het weerstandsvermogen (eigen vermogen minus vaste activa) neemt ten opzichte van vorig jaar toe; het eigen vermogen neemt toe en de activa dalen. Door de vertraagde wetgeving inzake de oprichting van het kwaliteitsfonds en de beheerslasten van het CDR die mogelijk vanaf 2019 ten laste van de KNB komen, is een hoger weerstandsvermogen noodzakelijk.

Beleggen
Dit jaar is besloten naast de aandelenportefeuille tevens de obligatieportefeuille in beheer te geven bij de ABN-AMRO. Het beleid met betrekking tot het liquiditeitsbeheer en het beleggen van gelden is vastgelegd in een beleggingsstatuut. Een nieuw beleggingsstatuut is in januari 2017 opgesteld en tijdens de bestuursvergadering van 2 augustus 2017 vastgesteld. In de bijlage "beleggingsstatuut" zijn de cijfers en een nadere uitleg opgenomen.

Financieel beleid – begroting komend jaar
Door voortschrijdend inzicht is de begroting voor komend jaar (2018) bijgesteld. Er komt meer nadruk te liggen op ICT projecten en op het PEC platform, er worden meer inlichtingen VIS en GBA-V verwacht, maar hier staan hogere inkoopkosten van VIS tegenover. Daarnaast is er een verschuiving in de personeelskosten te zien, medewerkers krijgen andere taken, er worden nieuwe medewerkers aangetrokken en medewerkers gaan met pensioen. Er wordt rekening gehouden met de invoering van het kwaliteitsfonds per 1 juli 2018. De doorberekening van de kosten van het

PEC platform aan het CLTR is opgenomen in de begroting van I&P (inkomsten) en CLTR (uitgaven). Bij het CTR en CLTR worden meer inschrijvingen verwacht. Er wordt rekening gehouden met een toename van het aantal toegevoegd notarissen. Bovendien zijn extra middelen vrijgemaakt voor het 175-jarig jubileum van de KNB.

Wet Normering Topinkomens (WNT)
In de bijlage toelichting WNT is uitvoering gegeven aan de WNT. Alle bestuursleden, de directeur en de leden van de ledenraad worden vermeld voor de bezoldiging en onkostenvergoeding, daar zij worden geclassificeerd als topfunctionaris.

Opbouw begroting algemeen

De begroting van de KNB heeft – technisch gesproken – **elf segmenten: KNB Bureau, Onderwijs en Kandidatenzaken, Kwaliteitstoetsing, ICT & Procesoptimalisatie, Uitgeverij, Rechtsvragen, CTR, Public Relations, Centraal Levenstestamentregister, Onderzoek en Ontwikkelingsfonds en Ondersteuningsfonds** – met verschillende deelbegrotingen. De begroting is om twee redenen op deze manier ingericht. Ten eerste om te laten zien dat middelen worden besteed waar ze voor bedoeld zijn. Ten tweede vanwege de verschillende BTW tarieven. Met ingang van 1 oktober 2016 valt de KNB onder de vennootschapsbelasting. Met de belastingdienst zijn gesprekken gaande om vast te stellen welke segmenten en/of activiteiten van de KNB belastingplichtig zijn voor de vennootschapsbelasting. Uitgaande van de laatste inzichten zou dit voor boekjaar 2016/2017 een belastinglast van € 14.018 betekenen.

De KNB heft een algemene bijdrage (volgens artikel 87 van de Wna) om de kosten te dekken die samenhangen met de uitoefening van haar ordetaken ten behoeve van alle leden. Deze bijdrage wordt ingezet voor het KNB Bureau. De KNB levert ook diensten aan leden, kantoren of derden. Deze diensten en producten genereren hun eigen inkomsten door middel van abonnementen of een tarief per afgenomen product of dienst. Een overzicht van alle actuele prijzen en tarieven staat in de bijlage.

Overkoepelende diensten

In de begroting zijn de overkoepelende diensten terug te vinden onder 'overige bedrijfskosten'. Zij bestaan ter ondersteuning van alle activiteiten van de KNB. Hiertoe worden de afdelingen directie, financiën en administratie, personeel en organisatie en ICT gerekend. Deze afdelingen verrichten overkoepelende werkzaamheden ten behoeve van het hele notariaat en de hele KNB. De kosten worden op basis van het aantal medewerkers per afdeling of dienst toegerekend. De rente opbrengsten worden – op basis van de hoogte van de reserves aan het begin van het boekjaar – toegerekend aan de segmenten.

Directie
De directie van de KNB is verantwoordelijk voor het uitvoeren van het beleid door het KNB bureau en geeft daar leiding aan. Zij onderhoudt daarbij externe relaties, geeft invulling aan belangenbehartiging en vertegenwoordigt de KNB en het notariaat bij externe stakeholders. De directie maakt afspraken inzake verzekeringen (waaronder beroepsaansprakelijkheid), het voorzieningsfonds en onderhoudt relaties met banken ten behoeve van het hele notariaat. Onder de directie valt tevens de verenigingsmanager. De verenigingsmanager is aangesteld als linking pin tussen de besturen van de specialistenverenigingen en het bestuur en uitvoerende afdelingen van de KNB. Doel is gezamenlijk optrekken als notariaat en naar buiten toe waar mogelijk één stem laten horen. De specialistenverenigingen betalen een vergoeding voor de werkzaamheden die KNB medewerkers voor de verenigingen verrichten. Deze vergoedingen zijn niet kostendekkend; per saldo heeft het verenigingsmanagement € 26.402 verlies gemaakt.

Financiën en administratie
De afdeling financiën zet het financiële beleid behorend bij de gekozen koers uit en administreert alle financiële stromen van de KNB. Zij volgt rentetarieven op deposito's en andere renterekeningen en brengt maandelijkse financiële rapportages uit. De verkoopfacturen worden digitaal verstuurd, de administratie wordt in Exact Online bijgehouden en de inkoopfacturen worden via Basecone goedgekeurd en digitaal aangeleverd. De afdeling verzorgt tevens de financiële administraties van de Stichting ECH, de Stichting Voorzieningsfonds van de KNB, de commissie Toegang Notariaat, Stichting Digitale Rechtszekerheid, het Centraal Digitaal Repertorium en verschillende specialistenverenigingen.

Personeel en organisatie
Onder deze afdeling vallen alle zaken aangaande personeel, huisvesting, facilitaire dienst en inventaris. Als gevolg van het project modernisering financiën wordt vanaf 1 januari 2016 gewerkt met Loket voor de personeels- en salarisadministratie en is de salarisadministratie ondergebracht bij Grant Thornton. Het secretariaat heeft de kennismakingsbijeenkomsten voor nieuwe notariële leden georganiseerd.

Automatisering

PEC

Het Platform Elektronische Communicatie (PEC), waarop de KNB Online Services voor het notariaat draaien, heeft sinds de start in 2007 een enorme ontwikkeling doorgemaakt. Wat toen begon als een beveiligd platform met enkele applicaties is uitgegroeid en doorontwikkeld tot een dubbel uitgevoerd platform waarop inmiddels tientallen applicaties (inclusief ondersteunende platformdiensten) draaien.

Naast het aantal applicaties is ook het gebruik daarvan aanzienlijk toegenomen. Ook zijn de PEC applicaties steeds vaker onderdeel van ketens. Onze ketenpartners zijn onder andere de Belastingdienst, de banken en de notariële software leveranciers.

Deze ontwikkelingen bieden uiteraard aanzienlijke efficiëntie- en kwaliteitsvoordelen, maar leiden ertoe dat de complexiteit van het PEC platform is toegenomen. Op de achtergrond worden continu veranderingen doorgevoerd om het technisch- en functioneel beheer op een efficiënt en kwalitatief hoog niveau te kunnen blijven uitvoeren. Ook organisatorisch vinden aanpassingen plaats zodat de teams die belast zijn met onderhoud en ontwikkeling optimaal ingezet kunnen worden.

Gedurende 2017 is onderzocht aan welke eisen PEC moet voldoen om ook de komende jaren (kosten)efficiënt, kwalitatief hoogwaardig en veilig te kunnen blijven opereren. Eind 2017 is gestart met een reeks fundamentele technische wijzingen die daaruit voortvloeien. De uitdaging is om dit technisch onderhoud, parallel te laten lopen met de beheerwerkzaamheden, de ontwikkeling van applicaties (bestaand en nieuw) en de aanpassing en nieuwbouw van koppelingen met ketenpartners.

Informatiebeveiliging

Aan de voorbereidingen op de Algemene Verordening Gegevensbescherming, de nieuwe Europese 'privacywet' die per 25 mei 2018 de Wbp zal vervangen, is in de tweede helft van dit jaar veel aandacht besteed, zowel voor de KNB als voor de notariskantoren. Privacy en Informatiebeveiliging staan daarmee nadrukkelijk op de kaart. Er is onderzocht op welke wijze de KNB notariskantoren kan ondersteunen en adviseren bij de invoering van de benodigde maatregelen. Dit heeft onder meer geleid tot de ontwikkeling van verschillende hulpmiddelen die voor de kantoren beschikbaar worden gesteld. Bij de KNB zelf is de functie van functionaris voor gegevensbescherming (FG)

ingericht. Inventarisatie van de stappen die nodig zijn om te voldoen aan de normen van ISO27001 heeft plaatsgevonden. Binnen het bureau is de migratie naar de Cloud nagenoeg afgerond.

Architectuur

In 2017 heeft de KNB een start gemaakt met het beschrijven van de integrale businessarchitectuur. Het startpunt daarvoor is de visie op het notariaat zoals geformuleerd in "Notaris 2.0" en zelfs "Notaris 3.0": hoe ziet de rol van de notaris er uit in 2020 - 2025?

Van daaruit beschrijft de businessarchitectuur zowel een blauwdruk voor de huidige stand van de bedrijfs- en IT-doelstellingen als een roadmap voor toekomstige ontwikkelingen. Deze roadmap borgt het maken van de juiste keuzes in het IT-landschap: zowel voor de externe architectuur, het PEC-platform en alle applicaties en systemen die daarop draaien, als ook voor de interne architectuur: alle applicaties en systemen die door het KNB-bureau worden gebruikt om het notariaat te ondersteunen.

Cruciaal voor zo'n aanpak is het integrale aspect ervan: business en IT zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden, en alle activiteiten en projecten met een IT-component worden gezamenlijk gemanaged.

KNB Bureau

Op de begroting van het KNB Bureau vindt u posten, zoals het bestuur, de ledenraad, het ordesecretariaat, de algemene ledenvergadering (ALV) en het jaarcongres, vertegenwoordiging in het buitenland en alle commissies, kandidatenzaken, declaratiegeschillen, klachtenafhandeling en praktijkondersteuning, de Notaristelefoon en corporate communicatie.

Het resultaat van het KNB Bureau over boekjaar 2016/2017 is positief € 390.088. De begroting ging uit van een negatief resultaat van € 25.081. Het resultaat is gunstig beïnvloed door de lagere kosten van de notaristelefoon, de hogere dan begrote ledenaantallen, de niet bestede kosten van onderzoek, lagere kosten inzet woordvoering, lagere kosten jaarcongres, minder personeelskosten, minder niet verrekenbare BTW en vanaf februari 2017 geen BTW over honoraria van de bestuursleden. Hier staan tegenover de hogere kosten van de pensioenkamer en de niet begrote opleidingskosten van de ledenraad. Onder de kosten van de afdeling communicatie vallen onder andere de kosten van de notaristelefoon; deze bedragen voor 2016/2017 € 24.769.

KNB Diensten

Onderwijs en opleiding *(O&K in de begroting)*
Alle leden van de KNB hebben een permanente educatieverplichting. In ieder tijdvak, dat bestaat uit twee kalenderjaren, moeten de leden 40 opleidingspunten halen. De afdeling voert de PE-administratie voor de leden en ontwikkelt en organiseert cursussen en congressen. In het boekjaar 2016/2017 organiseerde het cursusbureau in totaal 32 vakinhoudelijke cursussen (15 hiervan gingen over de invoering beperkte gemeenschap van goederen). De groepen varieerden van 10 tot 100 deelnemers. Voor de vaardigheidscursussen is de KNB eind 2015 een samenwerking aangegaan met het opleidingsbureau Dialogue. Zij bieden sinds begin 2016 onder de noemer Notaris 2.0 Academy deze trainingen aan.

Het cursusbureau organiseerde niet alleen de vakinhoudelijke KNB-cursussen, maar ook de ALV, het jaarcongres 'De notaris voor ondernemers: betrokken en deskundig', het jaarcongres' Goed of fout, min of meer: grip op ethiek en integriteit', twee symposia voor kandidaat-notarissen, het symposium 'Coöperatieve rechtsvormen', studiedag 'De vermogensrechtelijke belangen van minderjarigen in de praktijk', symposium 'Onzekerheden rondom vastgoedtransacties', symposium

'De coöperatie anno 2017', een professionele ontmoeting over vereffening tussen (kandidaat-) notarissen, rechters en advocaten, twee bijeenkomsten over de rol van de arts en notaris bij de totstandkoming van wilsverklaringen, een webinar over de beperkte gemeenschap van goederen, meerdere bijeenkomsten met de CNUE, vijf regiobijeenkomsten, lunchbijeenkomst oud-notarissen, diverse cursussen over de beperkte gemeenschap van goederen voor medewerkers in het notariaat en twee studiedagen voor medewerkers in het notariaat. Tevens organiseerde het cursusbureau de cursussen en congressen van de aangesloten specialistenverenigingen.

Het jaarritme van de afdeling hangt sterk samen met de tweejaarlijkse PE-verplichting. In het eerste jaar van de verplichting wordt minder gebruik gemaakt van de opleidingsmogelijkheden; in het tweede jaar wordt een inhaalslag gemaakt. Dit betekent dat het financiële resultaat het tweede jaar doorgaans beter is. Het jaar 2017 is het tweede jaar van de PE-verplichting. Daarnaast staat de opleidingsmarkt onder druk, waardoor de bruto winstmarge kleiner wordt. De verwachting is dat de komende jaren de werkzaamheden van O&K zullen veranderen. O&K sluit het boekjaar 2016/2017 af met een positief resultaat van € 121.698.

Kwaliteitstoetsing
Dit verslagjaar werd op ruim 200 kantoren een collegiale kwaliteitstoetsing uitgevoerd. Er werden enige duizenden dossiers ingezien. De invulling van de praktijk in de ruime zin is op de kantoren aan de orde gesteld, waarbij het zwaartepunt steeds verder verschuift richting notarieel inhoudelijke kwesties en notariële kernwaarden. Er werden tientallen verbetertrajecten uitgevoerd, waarbij onder meer vele honderden achterstallige royementen werden ingelopen. Ervaring werd opgedaan met specifieke toetsing van de grote kantoren door een groep daartoe opgeleide auditoren.

Er is veel aandacht voor continuïteit, vakbekwaamheid en praktijkdilemma's. Speciale aandacht werd geschonken aan de wetgeving rond datalekken en de voorbereiding op de AVG.

ICT & Procesoptimalisatie (I&P)
Onder de kop "Automatisering" en de kop "Belangrijkste investeringen ten behoeve van het notariaat- ICT" zijn de activiteiten van deze afdeling beschreven. Het segment I&P heeft de grootste inkomsten en uitgaven binnen KNB. In het boekjaar 2016/2017 heeft I&P meer inkomsten ontvangen uit de hogere aantallen VIS en GBA-V, de doorberekening van de kosten van het PEC platform aan het CLTR, de eenmalige vrijval van de voorziening Stichting ECH en het niet uitgeven van kosten aan testen en bijzonder beheer. Hiertegenover staan de meerkosten van VIS, hogere kosten NotarisID en hogere kosten notarisnet. Per saldo heeft I&P een positief resultaat van € 756.445 behaald. Begroot was een negatief resultaat van € 1.234.597.

Uitgeverij
Onder het segment uitgeverij vallen publicaties zoals WPNR, Fikkert's en de brochures. Van het Fikkert's wordt aan alle kantoren 1 exemplaar gratis verstrekt, zodat de marktdekking in het notariaat 100% is. De advertentie opbrengsten zijn op peil gebleven. Door de hogere ledenaantallen en de verkoop van aandeelhoudersregisters is het segment uitgeverij positiever uitgekomen dan begroot.

Rechtsvragen
De afdeling rechtsvragen heeft als kerntaak het beantwoorden van algemene rechtsvragen die het notariaat aangaan. De afdeling is op begroting uit gekomen.

Public Relations
De KNB verricht structurele communicatieactiviteiten die uit de algemene bijdrage worden betaald. De bijdrage uit het PR-budget kunnen worden besteed aan bijvoorbeeld campagnes en publieksvoorlichting, die de kernwaarden van het beroep over het voetlicht brengen. Doel is het vergroten van het bewustzijn rondom relevantie en betekenis van het notariaat in onze maatschappij en in ons dagelijks leven. In het boekjaar 2016 /2017 is het bedrag besteed aan het samenwerkingsverband met Stichting Alzheimer, deelname 50+ beurs, diverse advertenties en de organisatie van de Juridische Poort in Perscentrum Nieuwspoort.

Centraal Levenstestamentregister (CLTR)
Het CLTR is met ingang van 1 mei 2011 van start gegaan. Het register is opgezet door de KNB en valt daarmee onder de algemene reserve. In mei 2013 is het register gedigitaliseerd. Het aantal inschrijvingen ten opzichte van vorig jaar is mede door de campagne over het levenstestament fors toegenomen. Er zijn in dit boekjaar 140.663 inschrijvingen geweest. Het tarief van een inschrijving is per 1 januari 2016 verlaagd naar € 6,50 per inschrijving. Ten opzichte van de begroting heeft het CLTR meer inkomsten vanwege het aantal inschrijvingen en projecten die niet zijn uitgevoerd. Daar tegenover staan hogere kosten voor publiciteit en vanaf boekjaar 2016/2017 de doorberekening van de kosten van het PEC platform. Per saldo heeft het CLTR een winst van € 43.740 gemaakt.

Overige ondersteunende diensten

Centraal Testamentenregister (CTR)
Sinds 1 januari 2007 wordt het beheer en de exploitatie van het CTR uitgevoerd door de KNB. Hiervoor is een convenant gesloten tussen het Ministerie van Justitie en Veiligheid en de KNB. Eerder lag de uitvoering van het CTR bij het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Doel van deze overgang is om te komen tot een substantiële kostenbesparing en een kwaliteitsverbetering. Een deel van de bestemmingsreserve van het CTR (€ 500.000) is bestemd voor het bouwen van het portaal voor Hammerstein. Hiervoor is een aparte bestemmingsreserve "Hammerstein portaal" aangemaakt. Deze reserve zal, gelijk met de afschrijvingstermijn van 8,5 jaar voor het Hammerstein portaal, worden afgebouwd naar nul. Het CTR is sinds mei 2012 aangesloten op het Europese netwerk van testamentenregisters. Door deze aansluiting kunnen notarissen in andere Europese landen digitaal inlichtingenverzoeken doen bij het CTR en vice versa. Het Ministerie van Justitie en Veiligheid heeft besloten per 1 januari 2017 het tarief van het CTR te verlagen naar € 5,50. Het CTR teert hiermee geleidelijk in op haar reserve.

Onderzoek- en ontwikkelingsfonds
De bestemmingsreserve is bedoeld om kosten die samenhangen met de ontwikkeling van (nieuwe) notariële diensten te financieren. De onderzoeken naar nieuwe producten c.q. diensten voor het notariaat zijn hieruit betaald.

Ondersteuningsfonds
Het ondersteuningsfonds heeft een notaris geholpen bij het beëindigen van het notariskantoor.

Hammerstein portaal
De bestemmingsreserve Hammerstein portaal bestaat uit de bijdrage van het Ministerie van Justitie en Veiligheid voor toekomstige afschrijvingslasten voor het Hammerstein portaal. De reserve wordt gelijktijdig met de afschrijvingen van het portaal uitgeput.

Verzekeringen – beroepsaansprakelijkheid – nut en noodzaak
De KNB heeft tot en met 30 september 2013 voor haar leden collectieve verzekeringen afgesloten, waaronder een excedentverzekering voor beroepsaansprakelijkheid. Tot en met 30 september

2013 was het beleid als volgt. De KNB slaat de verzekeringspremies, die zij jaarlijks bij aanvang van het boekjaar (1 oktober) betaalt voor de collectieve verzekeringen, zonder opslag en neutraal om over de notarisleden. In de algemene ledenvergadering wordt de omslag voor de collectieve premies voorlopig vastgesteld. Wanneer de definitieve premies aanzienlijk afwijken machtigt de algemene ledenvergadering het bestuur om – indien het bestuur dit nodig acht – de omslagen dienovereenkomstig aan te passen. Eventuele tekorten of overschotten worden toegevoegd c.q. onttrokken aan de bestemmingsreserve verzekeringen. Deze reserve wordt gebruikt om premieschokken op te vangen, te dempen of de basisomslag te verlagen. Het is mogelijk om de reserve aan te wenden in het geval de KNB over zou gaan op andere verzekeringsvormen. Voor dit doel werd een reserve voldoende geacht, die gelijk is aan 30% van de jaarpremies.

Vanaf 1 oktober 2013 geldt een ander beleid. De Raad van State heeft besloten in juni 2013 dat de verzekeringen zonder wettelijke basis niet collectief mogen worden opgelegd. Dit betekent dat de leden niet verplicht zijn zich via de KNB te verzekeren; de hoogte van de verzekering blijft nog onveranderd. De KNB heeft een mantelovereenkomst afgesloten per 1 oktober 2013 waarvan de leden gebruik kunnen maken.

Vanaf oktober 2016 is elke notaris weer verplicht verzekerd, omdat niet iedere notaris verzekerbaar bleek te zijn. Een specificatie van de verzekeringsbijdragen voor het boekjaar 2016/2017 is opgenomen in de bijlage "collectieve verzekeringen". Vanwege de hogere deelname dan begroot en de lagere premie bedraagt het resultaat € 135.434. De bestemmingsreserve verzekeringen komt uit op € 2.087.185.

Verzekeringen – arbeidsongeschiktheid en zorg – en schadeverzekeringen
Om inkoopkortingen voor de arbeidsongeschiktheidsverzekering en de zorg- en schadeverzekeringen te bedingen, heeft de KNB mantelovereenkomsten afgesloten met Movir, OHRA en De Goudse. De leden en de kantoormedewerkers kunnen hierdoor korting krijgen op deze verzekeringen.

Verbonden partijen

In de jaarrekening van de KNB heeft geen consolidatie met de verbonden partijen plaatsgevonden vanwege de gewenste onafhankelijke positie van deze stichting en de inzichtelijkheid van de cijfers van de KNB.

Stichting ECH (zeggenschap 50% KNB, 25% Rabobank en 25% Raad van Advies)
Op 1 februari 2007 heeft de KNB de rechten van ECH aan de stichting ECH overgedragen tegen een koopsom van € 1.700.000. Aan deze overdracht is een financieringsplan gekoppeld, waarin is bepaald dat de stichting een deel van de koopsom (€ 1.070.000) aan de KNB terugbetaalt uit een door haar af te sluiten krediet ad € 1.200.000 bij de Rabobank Den Haag. Een van de voorwaarden van deze kredietovereenkomst is dat de Rabohypotheekbank N.V. en de KNB borg staan voor 50% van het kredietbedrag, ofwel ieder € 600.000.

De financiering van de stichting ECH is in 2009 geregeld; de borgstelling van de Rabobank is verhoogd. De KNB heeft per saldo een vordering van € 1.150.000 op stichting ECH, waarvan € 1.100.000 is voorzien. Daarnaast heeft de KNB in 2009 en 2010 een korting op de hostingkosten gegeven van totaal € 145.283. Per 1 oktober 2014 is de ECH-webcliënt overgedragen aan Stichting ECH. Stichting ECH is vanaf januari 2016 gestart met terugbetalen van de korting op de hostingkosten. In het kalenderjaar 2017 is het restant van de hostingkosten ontvangen en heeft Stichting ECH € 520.000 terugbetaald. De borgstellingen zijn komen te vervallen en de voorziening van € 1.100.000 is vrijgevallen. Stichting ECH is vanaf januari 2018 begonnen met het aflossen van de lening van € 630.000.

Stichting Voorzieningsfonds van de KNB
Aan het einde van het boekjaar is een groot dossier binnengekomen. In overleg met het Ministerie van Justitie en Veiligheid en vooruitlopend op de oprichting van het kwaliteitsfonds heeft de Stichting dit dossier in behandeling genomen. Zodra het kwaliteitsfonds wordt opgericht (naar verwachting per 1 juli 2018) zal de Stichting de dossiers vanaf augustus 2017 indienen bij het kwaliteitsfonds. Er is sedert 1993/1994 geen bijdrage voor het Voorzieningsfonds geheven. Daar de liquide middelen grotendeels zijn belegd in effecten en er mogelijk een tekort in cash flow zou kunnen ontstaan, heeft de Stichting twee leningsovereenkomsten afgesloten met de KNB. De Stichting heeft onder andere tot doel zorg te dragen voor de eer en het aanzien van het ambt en in het algemeen belang het aanzien van het notarisambt hoog te houden door te bevorderen dat het vertrouwen, dat het publiek in het notariaat pleegt te stellen, wordt gehonoreerd. De Stichting is niet verplicht binnenkomende aanvragen te betalen.

Stichting Pensioenfonds Notariaat
Op grond van de statuten van Stichting Pensioenfonds Notariaat (SPN) worden de bestuursleden als volgt benoemd: drie leden op basis van voordracht door de KNB, twee leden op basis van voordracht door de Bond van Medewerkers in het Notariaat, één lid vanuit de gepensioneerden en 2 leden op voordracht door het bestuur van het SPN. Per 1 juli 2014 is de pensioenraad omgevormd naar de PensioenKamer. Over en weer is er geen sprake van aansprakelijkheden en/of afgegeven garanties.

Stichting Rechtszekerheid Digitaal
Het bestuur van de Stichting Rechtszekerheid Digitaal (SRD) wordt gevormd door een aantal leden van de KNB en een extern lid. De stichting opereert onafhankelijk van de KNB en schept de randvoorwaarden waaraan digitale initiatieven zouden moeten voldoen. Afgelopen jaar heeft SRD daartoe het advies uitgebracht inzake Basis Informatiebeveiliging Notariaat (BIN).

Algemene reserves

De reserve ICT & Procesoptimalisatie wordt gebruikt voor het financieren van projecten inzake het opzetten of overnemen van registers en/of het uitvoeren in het kader van nieuwe wetgeving. Daarnaast is de reserve bedoeld om toekomstige investeringen in de PEC diensten te financieren. In het boekjaar 2016 / 2017 is deze reserve toegenomen vanwege de vrijval van de voorziening Stichting ECH van € 1.100.000. In de begroting van 2018, 2019 en 2020 worden de projecten gefinancierd uit deze reserve. Zoals uit de gesegmenteerde begroting op pagina 15 blijkt, wordt er komende jaren fors geïnvesteerd in ICT & Procesoptimalisatie. Dit gaat door in 2020. De reserve Public Relations zal worden gebruikt om campagnes te voeren. De reserve kwaliteitstoetsing wordt gebruikt voor het aanpassen van de peer reviews en het opzetten van intervisie. De reserve CLTR wordt gebruikt om eventuele calamiteiten in het digitaal register op te vangen en aansluitingen te bouwen voor externe partijen. De uitgeverij zal de reserve nodig hebben wanneer in de toekomst het Fikkert's en de brochures digitaal beschikbaar worden gesteld. Daarnaast is er vanwege de omvangrijke ICT systemen een groot weerstandsvermogen noodzakelijk, zodat eventuele problemen met de systemen, waar de KNB en haar leden dagelijks afhankelijk van zijn, kunnen worden verholpen.

Den Haag, 4 juni 2018

Het bestuur bestaande uit:

mr. A. Barkey Wolf
mr. N. van Buitenen (voorzitter)
mr. A.C. van der Klooster
mr. drs. R.V. van der Kuijp (penningmeester)
mr. A.H. Schuering
mr. A.M.T. Smelt
mr. B.L.W.P. Versteeg

Begroting 2019 en voorstel bijdrage

	werkelijk 2016/2017	werkelijk 2015/2016	begroting 2016/2017	aangepaste begroting 2018	begroting 2019
Baten	18.675.992	14.238.259	17.563.111	14.173.215	14.178.175
Directe kosten	8.894.266	5.832.224	8.679.704	7.842.577	7.733.605
Bruto marge	9.781.726	8.406.036	8.883.407	6.330.638	6.444.570
Personeelskosten	5.609.540	4.571.445	5.693.209	4.793.526	4.940.639
Afschrijvingskosten	754.940	634.963	680.000	519.132	502.529
Overige bedrijfskosten	3.293.280	2.435.349	3.613.143	3.068.530	2.522.895
Totaal overige kosten	9.657.760	7.641.756	9.986.351	8.381.188	7.966.063
Financiële baten en lasten	137.811	342.145	208.023	87.862	87.862
Bijzondere bate	1.100.000				
Exploitatiesaldo voor belasting	1.361.778	1.106.424	-894.921	-1.962.688	-1.433.631
Vennootschapsbelasting	(14.018)	0	0	0	0
Exploitatiesaldo na belasting	1.347.760	1.106.424	(894.921)	(1.962.688)	(1.433.631)

In verband met de economische omstandigheden en voortschrijdend inzicht is de begroting 2018 in november 2017 aangepast. Dit betreft met name de kosten van personeel, ict projecten en de kosten van het jubileumjaar.

Op de volgende bladzijde treft u de gesegmenteerde begrotingen aan en daarna een overzicht voorstel bijdragen januari tot en met december 2019, waarin de doorberekening van I&P aan CLTR voor het gebruik van het PEC platform is opgenomen.

Begroting 2018 en begroting 2019

aangepaste begroting 2018	KNB bureau	O&K	Kwal.toets.	I&P	Uitgeverij	Rechtsvragen	CTR	H.portaal	Public Rel.	CLTR	Onderzoek	Onderst.	Totaal
Baten	3.634.015	436.600	792.000	5.269.400	553.958	439.200	1.897.500		500.542	650.000			14.173.215
Directe kosten		135.040	514.000	4.421.337	190.400	10.500	1.659.500		148.000	763.800	0		7.842.577
Bruto marge	3.634.015	301.560	278.000	848.063	363.558	428.700	238.000	0	352.542	-113.800	0	0	6.330.638
Personeelskosten	1.060.287	180.368	197.497	1.407.810	211.132	317.378	202.261		130.828	25.040			3.732.601
Toegerekende perskst	267.303	66.273	52.467	378.587	61.303	81.461	98.029		45.838	9.664			1.060.925
Afschrijvingskosten				0			970			9.900			10.870
Toegerekende afschrkst	128.230	31.783	25.153	181.604	29.372	39.072	47.018		22.029	4.000			508.262
Overige bedrijfskosten	2.399.229	55.844	44.218	318.964	51.682	68.636	82.597		38.581	8.780			3.068.530
Totaal overige kosten	3.855.049	334.268	319.335	2.286.965	353.489	506.547	430.875	0	237.276	57.384	0	0	8.381.188
Financiële baten en lasten	13.610	290	3.234	20.544	3.284	240	33.681		359	8.813	1.746	2.061	87.862
Exploitatiesaldo voor vpb	-207.424	-32.418	-38.101	-1.418.358	13.353	-77.607	-159.194	0	115.625	-162.371	1.746	2.061	-1.962.688
vpb		PM			PM					PM			

begroting 2019	KNB bureau	O&K	Kwal.toets.	I&P	Uitgeverij	Rechtsvragen	CTR	H.portaal	Public Rel.	CLTR	Onderzoek	Onderst.	Totaal
Baten	3.647.425	438.600	797.500	5.269.400	534.958	442.250	1.897.500		500.542	650.000			14.178.175
Directe kosten		135.381	514.000	4.295.224	185.400	10.500	1.681.300		148.000	763.800	0		7.733.605
Bruto marge	3.647.425	303.219	283.500	974.176	349.558	431.750	216.200	0	352.542	-113.800	0	0	6.444.570
Personeelskosten	1.107.198	184.632	200.437	1.421.901	215.302	321.666	206.908		134.999	25.520			3.818.563
Toegerekende perskst	276.201	94.312	54.214	391.190	63.344	84.173	101.292		47.364	9.986			1.122.076
Afschrijvingskosten				0			970			0			970
Toegerekende afschrkst	126.539	31.364	24.821	179.209	28.985	38.556	46.398		21.739	3.948			501.559
Overige bedrijfskosten	1.912.897	27.217	42.005	303.002	49.097	65.202	78.464		36.648	8.363			2.522.895
Totaal overige kosten	3.422.835	337.525	321.477	2.295.302	356.728	509.597	434.032	0	240.750	47.817	0	0	7.966.063
Financiële baten en lasten	13.610	290	3.234	20.544	3.284	240	33.681		359	8.813	1.746	2.061	87.862
Exploitatiesaldo voor vpb	238.200	-34.016	-34.743	-1.300.582	-3.886	-77.607	-184.151	0	112.151	-152.804	1.746	2.061	-1.433.631
vpb		PM			PM					PM			

Overzicht voorstel bijdragen 2019

In dit overzicht wordt een voorstel gedaan voor de bijdragen van 1 januari 2019 tot en met 31 december 2019. Voorgesteld wordt de algemene bijdrage per 1 januari 2019 te handhaven op het niveau van ordejaar 2007/ 2008. Voorts wordt voorgesteld de bijdrage voor het public relationsbudget te handhaven op € 250. De bijdrage bestuursorganen is bedoeld voor de forfaitaire vergoeding voor de honorering van de notariële leden van de kamers van het notariaat, de vergoeding voor de behandeling van de declaratiegeschillen door de geschillencommissie, de forfaitaire vergoeding voor ringbestuurders en de kosten voor de pensioenkamer. Vanwege de hoge onderzoekskosten van de pensioenkamer en het niet meer kostendekkend zijn van de bijdrage bestuursorganen wordt vanaf oktober 2017 een bijdrage opdrachtgeverschap pensioenfonds geheven over alle leden. Voor het jaar 2019 bedraagt deze bijdrage € 30. Voorgesteld wordt de bijdrage bestuursorganen te handhaven op € 245. Ten behoeve van de kwaliteitstoetsing wordt per jaar een bedrag van € 550 per notaris, toegevoegd notaris en kandidaat-notaris in de maatschap geheven.

Tenslotte volgt een specificatie van de bijdragen per bijdragecategorie.

	2019 voorstel	2018 vastgesteld
A. Notarissen		
Algemene bijdrage (excl. BTW)	2.175	2.175
Bijdrage public relations (excl. BTW)	250	250
Bijdrage bestuursorganen	245	245
Bijdrage kwaliteitstoetsing	550	550
Bijdrage opdrachtgeverschap pensioenfonds	30	30
Totaal bijdragen excl. BTW	3.250	3.250
AA. Toegevoegd notarissen		
Algemene bijdrage (excl. BTW)	2.175	2.175
Bijdrage bestuursorganen	245	245
Bijdrage kwaliteitstoetsing	550	550
Bijdrage opdrachtgeverschap pensioenfonds	30	30
Totaal bijdragen excl. BTW	3.000	3.000
B. Kandidaat-notarissen in de maatschap*		
Algemene bijdrage (excl. BTW)	2.175	2.175
Bijdrage public relations (excl. BTW)	250	250
Bijdrage bestuursorganen	245	245
Bijdrage kwaliteitstoetsing	550	550
Bijdrage opdrachtgeverschap pensioenfonds	30	30
Totaal bijdragen excl. BTW	3.250	3.250

	2019 voorstel	2018 vastgesteld
C. Kandidaat-notarissen (> 6 jr.)	774	774
Bijdrage opdrachtgeverschap pensioenfonds	30	30
Totaal bijdragen excl. BTW	804	804
D. Kandidaat-notarissen (> 3 jr.)	301	301
Bijdrage opdrachtgeverschap pensioenfonds	30	30
Totaal bijdragen excl. BTW	331	331
E. Kandidaat-notarissen (< 3 jr.)	184	184
Bijdrage opdrachtgeverschap pensioenfonds	30	30
Totaal bijdragen excl. BTW	214	214

*c.q. kandidaat-notarissen die ondernemingsrisico lopen

Verslag van de financiële commissie ledenraad KNB 25 april 2018

De financiële commissie van de ledenraad is op 25 april 2018 bijeen gekomen met mevrouw M.A. van Wensveen, hoofd Financiën en Administratie van de KNB en de heer mr. drs. R.V. van Kuijp, bestuurslid van de KNB.

De beoordeling van de jaarcijfers was dit jaar later dan normaal, aangezien er een verlengd boekjaar gecontroleerd moest worden. Aangezien er een periode van 15 maanden gecontroleerd moest worden, vroeg de vergelijking van diverse posten met voorgaande jaren een aanvullende uitleg.
Mevrouw Van Wensveen heeft een zeer begrijpelijke toelichting gegeven op het financieel verslag en de jaarrekening van de KNB.
De stukken geven niet alleen een goed inzicht in de inkomsten en uitgaven en het verloop van het vermogen van de KNB in de afgelopen periode, maar ook aan de toekomstige ontwikkeling van de notariaat wordt duidelijk gedacht.
Uit de cijfers blijkt dat het afgelopen jaar goed was voor het notariaat.

Er zijn veel onderwerpen uitgebreid aan de orde geweest, waaronder:
- De vrijval van de reservering van € 1.100.000,00 inzake Stichting ECH.
- De toedeling van resultaten aan de verschillende reserves.
- De hoogte van de reserves met het oog op voorgenomen investeringen.
- Zowel bij het CTR als het CLTR is sprake van een boven verwachting groot positief resultaat.
- Door alle gebruikelijke reserveringen is er vooral bij de afdeling ICT & Procesoptimalisatie een behoorlijke reserve is opgebouwd. Hiermee kunnen toekomstige investeringen van de KNB op het gebied van digitale ontwikkeling worden voldaan.
- De KNB heeft tot slot een duidelijke en goed renderende beleggingsvisie gehad voor het beschikbare vermogen.

Een verhoging van de ledenbijdrage is voor het komende orde jaar niet nodig, of deze nullijn in de toekomst gehandhaafd kan worden is onzeker. De financiële commissie is blij met de komst van het kwaliteitsfonds maar maakt de kanttekening dat door de komst van het kwaliteitsfonds de kosten per akte stijgen. Het is de bedoeling dat alle notarissen deze kosten doorberekenen aan hun cliënten.

De financiële commissie is tevreden met de duidelijke toelichtingen en de behoudende wijze van begroten.

De commissie kan zich vinden in het jaarverslag over het verlengde boekjaar 2016/2017 inclusief de begroting 2019. De commissie adviseert de ledenraad deze met een positief advies aan de algemene vergadering voor te leggen.

De commissie dankt mevrouw Van Wensveen voor haar inzet en duidelijke uitleg en de heer Van der Kuijp voor zijn toelichtingen.

Den Haag, 25 april 2018

De financiële commissie, bestaande uit:
Mr. A.A. van Rhee, bestuurslid ring Amsterdam;
Mr. R.A. Perlot, bestuurslid ring Gelderland;
mw. Mr. J. Meijerink, bestuurslid ring Overijssel.

J A A R R E K E N I N G

2016 / 2017

Balans per 31 december 2017
(na verwerking voorstel resultaatbestemming)

	2016/2017		2015/2016	
I Vaste activa				
Immateriële vaste activa	1.764.169		2.473.097	
Materiële vaste activa	228.602		299.224	
		1.992.772		**2.772.320**
II Vlottende activa				
Voorraden	53.484		41.298	
Vorderingen en overlopende activa	8.881.155		3.238.316	
Effecten	5.611.942		4.837.533	
Liquide middelen	6.460.578		7.853.161	
	21.007.159		**15.970.308**	
III Kortlopende schulden en overlopende passiva	**5.359.773**		**2.585.666**	
Werkkapitaal		**15.647.386**		**13.384.643**
		17.640.157		**16.156.963**
IV Eigen Vermogen				
Algemene reserves	**9.593.685**		**7.992.265**	
Bestemmingsreserves	**8.046.473**		**8.164.698**	
Eigen vermogen		**17.640.157**		**16.156.963**
Eigen vermogen		**17.640.157**		**16.156.963**
		0		

Rekening van baten en lasten

		werkelijk 2016/2017	werkelijk 2015/2016	begroting 2016/2017
2	**Baten**	18.675.992	14.238.259	17.563.111
3	**Directe kosten**	8.894.266	5.832.224	8.679.704
	Bruto marge	9.781.726	8.406.036	8.883.407
4	**Personeelskosten**	5.609.540	4.571.445	5.693.209
5	**Afschrijvingskosten**	754.940	634.963	680.000
6	**Overige bedrijfskosten**	3.293.280	2.435.349	3.613.143
	Totaal overige kosten	9.657.760	7.641.756	9.986.351
7	**Financiële baten en lasten**	137.811	342.145	208.023
	Bijzondere bate	1.100.000		
	Exploitatiesaldo voor belasting	1.361.777	1.106.424	-894.921
8	**Vennootschapsbelasting**	(14.018)	0	0
	Exploitatiesaldo na belasting	1.347.759	1.106.424	(894.921)

Kasstroomoverzicht

Kasstroom uit operationele activiteiten			2016/2017			2015/2016
Bedrijfsresultaat		123.967			764.279	
Resultaat bestemmingsreserve verzekeringen		135.434			211.376	
Aanpassingen voor:						
- afschrijvingen inclusief verzekeringen en svf		791.842			657.247	
- veranderingen in werkkapitaal						
. Mutatie debiteuren	113.170			110.699		
. Mutatie te ontvangen rente	44.822			-9.165		
. Mutatie overlopende passiva	-9.007			-214.836		
. Mutatie voorzieningen	0			0		
. Mutatie aan- en verkopen effecten	-781.470			-1.606.102		
. Mutatie voorraden	-12.186			-4.297		
. Mutatie crediteuren	1.824.455			97.122		
. Mutatie overige vorderingen	-712.014			-21.901		
. Mutatie overlopende activa	-3.796.684			-41.479		
. Mutatie overige schulden	842.832			-396.683		
. Mutatie belastingen en sociale premies	-76.307			-58.711		
		-2.562.387			-2.145.353	
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		-1.511.145			-512.451	
Ontvangen interest	144.872			170.429		
Vennootschapsbelasting	-14.018					
		130.854			170.429	
Kasstroom uit operationele activiteiten			-1.380.291			-342.021
Kasstroom uit investeringsactiviteiten						
Investeringen in immateriële vaste activa		0			0	
Investeringen in materiële vaste activa		-12.293			-71.261	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			-12.293			-71.261
Netto kasstroom			-1.392.584			-413.282
Mutatie geldmiddelen			-1.392.583			-413.282
Verschil			0			0
Liquide middelen 30.09.2015					8.266.444	
Liquide middelen 30.09.2016		7.853.161			7.853.161	
Liquide middelen 31.12.2017		6.460.578				
Mutatie geldmiddelen			-1.392.583			-413.282

Toelichting op de jaarrekening 2016/2017

Algemeen
De KNB en haar organisatie zijn geregeld in de Wet op het notarisambt (Wna). De KNB is bij wet ingesteld en is een publiekrechtelijke rechtspersoon. Alle in Nederland gevestigde notarissen en werkzame toegevoegd notarissen en kandidaat-notarissen zijn lid van de KNB. De KNB heeft tot taak de bevordering van een goede beroepsuitoefening door de leden en van hun vakbekwaamheid. Haar taak omvat mede de zorg voor de eer en het aanzien van het notarisambt. Bij verordening worden beroeps- en gedragsregels van de leden van de KNB vastgesteld. Tevens kunnen bij verordening regels worden gesteld betreffende de bevordering van de vakbekwaamheid van de leden en de kwaliteit van de beroepsuitoefening. Verder is de KNB verantwoordelijk voor het uitvoeren van kwaliteitstoetsen bij haar leden, die worden verricht door deskundigen die zijn aangewezen door de KNB. De jaarrekening is opgesteld op basis van eigen grondslagen. KNB is gevestigd te Den Haag en ingeschreven in de KvK onder nummer 50179705.

Waarderingsgrondslagen
Alle activa en passiva zijn nominaal gewaardeerd, tenzij anders vermeld. De immateriële en materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen historische kostprijzen, verminderd met afschrijvingen die tijdsevenredig berekend worden op basis van de geschatte levensduur van de desbetreffende activa.
Aanschaffingen voor een lager bedrag dan € 2.500 per project worden rechtstreeks ten laste van het resultaat gebracht. De effecten worden gewaardeerd tegen de actuele waarde aan het einde van het boekjaar. De actuele waarde is bepaald op basis van marktwaarde.
Waarderingsverschillen als gevolg van koersfluctuaties van effecten worden verantwoord onder de financiële baten en lasten van de rekening van baten en lasten. Bij verkoop van effecten gerealiseerde koersverschillen worden eveneens verantwoord onder de financiële baten en lasten van de rekening van baten en lasten.
De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van nodig geachte voorzieningen voor dubieuze vorderingen.
Een voorziening wordt gevormd voor verplichtingen waarvan het waarschijnlijk is dat zij zullen moeten worden afgewikkeld en waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.
De jaarlijks verschuldigde bijdragen voor de pensioenregelingen (middelloon en beschikbare premieregeling) worden rechtstreeks in de rekening van baten en lasten verwerkt. De nog te betalen en terug te ontvangen bijdragen worden opgenomen onder de kortlopende schulden respectievelijk vorderingen. De overrente wordt geboekt op basis van het kasstelsel.
Jubileumuitkeringen worden ten laste van de rekening van baten en lasten gebracht in het jaar van uitkering.
De premies voor de collectieve verzekeringen worden omgeslagen over de notarisleden en tekorten of overschotten worden rechtstreeks via de balans onttrokken c.q. toegevoegd aan de bestemmingsreserve verzekeringen.
De baten en lasten worden tot uitdrukking gebracht in het jaar waarop zij betrekking hebben, met dien verstande dat mogelijke verliezen worden genomen zodra zij voorzienbaar zijn.
Met ingang van 1 oktober 2016 valt de KNB onder de vennootschapsbelasting. Met de belastingdienst zijn gesprekken gaande om vast te stellen welke segmenten en/of activiteiten van de KNB belastingplichtig zijn voor de vennootschapsbelasting.

Beperking verspreidingskring
De jaarrekening van de KNB is uitsluitend bedoeld voor een specifieke gebruikersgroep, zijnde de leden van KNB. Hierdoor is de jaarrekening niet geschikt voor andere doeleinden.

Toelichting op het kasstroomoverzicht
Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode en draagt, in samenhang met de balans en rekening van baten en lasten, bij aan het inzicht in de financiering van de activiteiten van de beroepsorganisatie, alsmede in de liquiditeit, de solvabiliteit en de kwaliteit van het behaalde resultaat.
Het bedrijfsresultaat wordt aangepast voor:

1) Posten van de rekening van baten en lasten die geen invloed hebben op ontvangsten en uitgaven in dezelfde periode.
2) Mutaties in voorzieningen, overlopende posten, voorraden, handelsdebiteuren en handelscrediteuren.
3) Posten van de rekening van baten en lasten waarvan de ontvangsten en uitgaven niet beschouwd worden als behorend tot de operationele activiteiten.
4) De effecten worden niet beschouwd als zeer liquide activa en zijn daarom niet meegenomen in het saldo geldmiddelen.

Toelichting op de balans

I Vaste activa

Immateriële vaste activa
Het verloop van de immateriële vaste activa (software) was als volgt:

	2016/2017	2015/2016
Boekwaarde aanvang boekjaar	2.473.097	3.042.006
Investeringen in software	-	-
	2.473.097	3.042.006
Afschrijvingen	708.927-	568.910-
Boekwaarde ultimo boekjaar	**1.764.169**	**2.473.097**

De afschrijving per jaar varieert van 10% tot 33 1/3% van de historische kostprijs.

Materiële vaste activa
Het verloop van de materiële vaste activa was als volgt:

	2016/2017	2015/2016
Boekwaarde aanvang boekjaar	299.224	316.300
Investeringen in computers	12.293	71.261
	311.517	387.561
Afschrijvingen	82.915-	88.337-
Boekwaarde ultimo boekjaar	**228.602**	**299.224**

De afschrijving per jaar varieert van 10% tot 33 1/3% van de historische kostprijs.

II Vlottende activa

Vorderingen en overlopende activa

Onder deze post zijn begrepen:

	2016/2017	2015/2016
Debiteuren	192.922	306.093
Te ontvangen rente	46.056	90.878
Belastingen en sociale premies	257.499	65.365
Overige vorderingen	4.085.326	2.273.312
Overlopende activa	4.299.353	502.669
	8.881.155	**3.238.316**

Effecten

	Verkrijgings-waarde 30-09-2016	Koers-waarde 30-09-2016	Aan-verkopen verkrijgings-waarde	Aan-verkopen tegen beurs-waarde	koersresultaten door verkoop	koersresultaten door waardering	Verkrijgings-waarde 31-12-2017	Koers-waarde 31-12-2017
Obligaties	3.219.296	3.665.862	830.643-	1.210.259-	155.448-	19.647	2.300.155	2.319.802
Aandelen	984.076	1.171.670	2.175.968	1.991.729	-13.743	142.483	3.160.044	3.292.139
Totaal boekjaar 2016/17	4.203.372	4.837.533	1.345.325	781.470	169.191-	162.130	5.460.199	5.611.942
Totaal boekjaar 2015/16	2.415.953	3.059.715	1.787.419	1.606.101	18.751	152.966	4.203.372	4.837.533

De effecten liggen in open bewaargeving bij ABN-AMRO Effectenbewaarbedrijf N.V. te 's-Gravenhage.

Liquide middelen

	2016/2017	2015/2016
Kas-, bank- en girosaldi	6.460.578	7.853.161
	6.460.578	**7.853.161**

De rentevergoeding op de spaarrekening bedraagt tussen 0% en 0,10%, op de Charitasspaarrekening 0,05% en op de vermogensspaarrekening 0,28%. Op een spaarrekening met speciale voorwaarden bedraagt de vergoeding 1%. Een bedrag van € 2.200.000 staat op deposito's. Jaarlijks per 29 augustus, per 13 december en per 9 maart vervalt € 100.000. De vervaldata liggen tussen 9 maart 2018 en 29 augustus 2025.

III Kortlopende schulden en overlopende passiva

Onder deze post zijn begrepen:	2016/2017	2015/2016
Crediteuren	3.240.961	1.416.506
Belastingen en sociale premies	233.062	117.235
Overige schulden en te betalen kosten	1.848.383	1.005.552
Overlopende passiva	37.367	46.373
	5.359.773	**2.585.666**

V Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

	2016/2017	2015/2016
De verplichtingen uit hoofde van huurcontracten bedragen	2.265.000	1.658.780
Deze verplichtingen hebben een resterende looptijd van 6 jaar en 6 maanden.		
Borgstelling ten behoeve van de Stichting ECH bij de Rabobank en comfort letter	-	600.000
Voorwaardelijke vordering Stichting ECH (korting hostingkosten 2009+2010)	-	75.723
KNB is verplichtingen aangegaan met Avisi en Davinci voor hosting en beheer van het PEC platform.	2.029.666	2.180.466
KNB is verplichtingen aangegaan met Avisi en Davinci voor de modernisering van het CTR.	228.200	289.800

KNB is aansprakelijk gesteld voor verlies van gelden van cliënten door misbruik van derdengeldrekening door een notaris. De claim bedraagt € 1,2 miljoen.

IV Eigen Vermogen

Algemene reserves	2015/2016 aanvang 15/16	2015/2016 res bestemming	2015/2016 directe mutatie	2016/2017 saldo 30-9-16	2016/2017 res bestemming	2016/2017 directe mutatie	2016/2017 saldo 31-12-17
KNB bureau	2.159.144	528.267	-528.267	2.159.144	390.088		2.549.232
Onderwijs en Kandidatenzaken	119.566	73.694-		45.871	121.698		167.569
Kwaliteitstoetsing	410.018	103.485		513.503	129.341		642.844
ICT & Procesoptimalisatie	2.799.673	68.708-	528.267	3.259.232	756.445		4.015.678
Uitgeverij	457.257	63.828		521.085	56.027		577.112
Rechtsvragen	42.822	4.593-		38.229	104.162		142.392
Public Relations	183.026	125.745-		57.281	82-		57.199
CLTR	1.017.075	380.844		1.397.919	43.740		1.441.659
Totaal Algemene reserves	**7.188.581**	**803.684**	**-**	**7.992.265**	**1.601.419**	**-**	**9.593.685**

Bestemmingsreserves	2015/2016 aanvang 15/16	2015/2016 res bestemming	2015/2016 directe mutatie	2016/2017 saldo 30-9-16	2016/2017 res bestemming	2016/2017 directe mutatie	2016/2017 saldo 31-12-17
CTR	5.054.840	288.313		5.343.153	135.618-		5.207.535
Hammerstein portaal	323.529	58.824-		264.706	73.529-		191.177
Verzekeringen	1.740.375		211.377	1.951.752		135.434	2.087.185
Onderzoek- en Ontwikkelingsfonds	212.482	65.276		277.758	29.169-		248.589
Ondersteuningsfonds	319.355	7.974		327.329	15.343-		311.986
Totaal Bestemmingsreserves	**7.650.581**	**302.740**	**211.377**	**8.164.698**	**253.659-**	**135.434**	**8.046.473**
Totaal Eigen vermogen	**14.839.162**	**1.106.424**	**211.377**	**16.156.963**	**1.347.760**	**135.434**	**17.640.157**

De bestemmingsreserve CTR is bedoeld om toekomstige investeringen samenhangend met CTR te financieren.
De bestemmingsreserve Hammerstein portaal bestaat uit de bijdrage van het Ministerie van Justitie en Veiligheid voor toekomstige afschrijvingslasten voor het Hammerstein portaal.
De bestemmingsreserve Verzekeringen is bedoeld om een wisselend premieverloop te neutraliseren en om een basis te vormen, die nodig kan zijn als andere verzekeringsvormen hun intrede doen.
De bestemmingsreserve Onderzoek- en Ontwikkelingsfonds is bedoeld om de toekomstige kosten samenhangend met de ontwikkeling van notariële diensten te financieren.
De bestemmingsreserve ondersteuningsfonds is in eerste instantie bedoeld om uitkeringen te kunnen verstrekken aan weduwen die o.a. wegens onvoldoende nabestaandenpensioen niet voldoende middelen hebben om in hun levensonderhoud te voorzien. Daarnaast is het in bredere zin bedoeld om een uitkering te kunnen doen in gevallen waarin geen financieel of sociaal vangnet aanwezig is. De uit te keren bedragen worden jaarlijks vastgesteld door het bestuur van de KNB. De uitkeringen houden geen vaste toezegging in voor de toekomst.

Verloop bestemmingsreserve Verzekeringen in het boekjaar:		2016/2017		2015/2016
Stand per aanvang boekjaar		1.951.752		1.740.375
Mutaties in het boekjaar				
Bij: bijdragen verzekeringspremies	6.879.242		5.613.312	
Af: betaalde verzekeringspremies	-6.699.595		-5.405.659	
Bij: rente	18.981		43.068	
Af: aandeel overhead	-63.194		-39.344	
		135.434		211.377
Saldo ultimo boekjaar		**2.087.185**		**1.951.752**

Toelichting op de rekening van baten en lasten

1. Gesegmenteerde rekening van baten en lasten

gerealiseeerd 2016/2017	KNB bureau	O&K	Kwal.toets.	I&P	Uitgeverij	Rechtsvragen	CTR	H.portaal	Public Rel.	CLTR	Onderzoek	Onderst.	Totaal
Baten	4.579.574	910.244	989.358	6.785.664	730.147	548.644	2.591.894		629.894	910.574	0		18.675.992
Directe kosten		275.573	513.778	4.733.663	238.983	9.092	2.146.547		149.345	776.963	31.491	18.833	8.894.266
Bruto marge	4.579.574	634.671	475.580	2.052.001	491.164	539.552	445.347		480.549	133.611	-31.491	-18.833	9.781.726
Personeelskosten	1.175.977	250.235	198.885	1.348.156	242.541	320.593	250.554		230.947	29.018			4.046.906
Toegerekende perskst	398.458	124.291	71.306	506.903	90.454	54.140	180.742		118.349	17.992			1.562.634
Afschrijvingskosten	0			0			1.212	73.529		24.750			99.492
Toegerekende afschrkst	167.133	52.134	29.910	212.621	37.941	22.709	75.812		49.642	7.547			655.448
Overige bedrijfskosten	2.472.737	87.790	50.600	358.440	63.740	38.423	124.943		83.712	12.894			3.293.280
Totaal overige kosten	4.214.306	514.450	350.701	2.426.120	434.675	435.866	633.263	73.529	482.649	92.200	0	0	9.657.760
Financiële baten en lasten	24.821	1.320	4.462	30.565	4.977	476	52.298		2.017	11.064	2.322	3.490	137.811
Bijzondere bate vrijval ECH				1.100.000									1.100.000
Exploitatiesaldo voor vpb	390.088	121.542	129.341	756.445	61.466	104.162	-135.618	-73.529	-82	52.475	-29.169	-15.343	1.361.778
vbp		156			-5.439					-8.735			-14.018
Exploitatiesaldo na vpb	390.088	121.698	129.341	756.445	56.027	104.162	-135.618	-73.529	-82	43.740	-29.169	-15.343	1.347.760

gerealiseeerd 2015/2016	KNB bureau	O&K	Kwal.toets	I&P	Uitgeverij	Rechtsvragen	CTR	H.portaal	Public Rel.	CLTR	Onderzoek	Onderst.	Totaal
Baten	3.549.918	501.388	775.317	4.973.055	572.904	437.228	2.215.552		496.670	578.470	137.758		14.238.259
Directe kosten		139.315	352.133	3.139.361	190.667	0	1.522.034		264.087	136.360	88.266		5.832.224
Bruto marge	3.549.918	362.073	423.183	1.833.693	382.237	437.228	693.518	0	232.583	442.110	49.492	0	8.406.036
Personeelskosten	886.560	203.745	178.467	1.100.950	170.481	215.798	206.871		189.171	21.990			3.174.033
Toegerekende perskst	342.739	114.197	72.310	426.513	76.132	110.376	152.263		87.595	15.285			1.397.412
Afschrijvingskosten	0			0			4.530	58.824		19.800			83.154
Toegerekende afschrkst	171.708	41.966	30.139	157.299	26.178	31.460	52.414		35.421	5.224			551.809
Overige bedrijfskosten	1.682.648	80.763	47.595	300.646	55.636	87.164	111.224		58.587	11.085			2.435.349
Totaal overige kosten	3.083.657	440.671	328.512	1.985.409	328.427	444.798	527.302	58.824	370.774	73.384	0	0	7.641.756
Financiële baten en lasten	62.006	4.904	8.814	83.008	10.017	2.977	122.097		12.446	12.118	15.784	7.974	342.145
Exploitatiesaldo	528.267	-73.694	103.485	-68.708	63.828	-4.593	288.313	-58.824	-125.745	380.844	65.276	7.974	1.106.424

begroting 2016/2017	KNB bureau	O&K	Kwal.toets.	I&P	Uitgeverij	Rechtsvragen	CTR	H.portaal	Public Rel.	CLTR	Onderzoek	Onderst.	Totaal
Baten	4.412.144	642.149	959.063	6.230.348	666.443	541.844	2.762.500		617.370	731.250			17.563.111
Directe kosten		185.584	597.000	4.972.852	234.900	13.125	2.179.250		83.750	298.500	114.743		8.679.704
Bruto marge	4.412.144	456.565	362.063	1.257.496	431.543	528.719	583.250	0	533.620	432.750	-114.743	0	8.883.407
Personeelskosten	1.199.297	238.224	206.874	1.448.751	232.105	317.426	229.511		283.949	29.043			4.185.180
Toegerekende perskst	384.534	119.948	68.815	489.189	87.293	52.248	174.426		114.213	17.363			1.508.029
Afschrijvingskosten				0			1.594			24.750			26.344
Toegerekende afschrkst	166.676	51.991	29.828	212.039	37.837	22.647	75.605		49.506	7.526			653.656
Overige bedrijfskosten	2.723.443	94.863	54.647	387.322	68.908	41.527	138.044		90.470	13.919			3.613.143
Totaal overige kosten	4.473.950	505.026	360.163	2.537.302	426.143	433.848	619.180	0	538.138	92.601	0	0	9.986.351
Financiële baten en lasten	36.726	1.943	6.600	45.205	7.371	706	81.530		2.987	16.364	3.436	5.155	208.023
Exploitatiesaldo	-25.080	-46.518	8.500	-1.234.601	12.771	95.577	45.600	0	-1.531	356.513	-111.307	5.155	-894.921

Toelichting op de rekening van baten en lasten

2. Baten	2016/2017	in %	2015/2016	in %
Algemene bijdrage notarissen	2.976.747	16%	2.334.040	16%
Algemene bijdrage kandidaat-notarissen	1.076.043	6%	846.093	6%
Bijdrage aangeslotenen	29.520	0%	24.931	0%
Bijdrage bestuursorganen	440.453	2%	344.854	2%
Bijdrage opdrachtgeverschap pensioenfonds	56.811	0%	-	0%
Omzet cursussen	646.106	3%	294.412	2%
Omzet dossieradministratie	264.138	1%	206.976	1%
Bijdrage kwaliteitstoetsing	989.358	5%	775.317	5%
Abonnement I&P	2.860.410	15%	2.271.990	16%
Omzet VIS	1.591.475	9%	1.056.265	7%
Omzet GBA	1.354.436	7%	938.969	7%
Omzet platform ECH	831.500	4%	573.539	4%
Omzet diversen Elektronische media	100.967	1%	94.792	1%
Omzet webclient ECH	46.875	0%	37.500	0%
Omzet brochures	212.043	1%	147.345	1%
Omzet Fikkert's Jaarboek	54.775	0%	57.933	0%
Omzet WPNR	463.329	2%	367.626	3%
Omzet Notariaat Magazine	212.852	1%	161.545	1%
Abonnement advisering	548.644	3%	437.228	3%
Omzet CTR	2.591.894	14%	2.215.552	16%
Omzet CLTR	910.574	5%	578.470	4%
Bijdrage public relations	417.042	2%	335.125	2%
Vergoeding CAHR	-	0%	137.758	1%
	18.675.992	100%	**14.238.259**	100%

3. Directe kosten	2016/2017	in %	2015/2016	in %
Onderwijs en Kandidatenzaken	275.573	3%	139.315	2%
Kwaliteitstoetsing	513.778	6%	352.133	6%
I&P	4.733.663	53%	3.139.361	54%
Uitgeverij	238.983	3%	190.667	3%
Rechtsvragen	9.092	0%	0	0%
CTR	2.146.547	24%	1.522.034	26%
CLTR	776.963	9%	136.360	2%
Public Relations	149.345	2%	264.087	5%
Onderzoek en ontwikkeling	31.491	0%	88.266	2%
Ondersteuningsfonds	18.833	0%	-	0%
	8.894.266	100%	**5.832.224**	100%

4. Personeelskosten

De totale personeelskosten hebben bedragen:	2016/2017	in %	2015/2016	in %
Bruto salarissen	3.525.290	63%	2.956.567	65%
Pensioenlasten	713.802	13%	605.373	13%
Sociale lasten	503.113	9%	381.056	8%
Uitzendkrachten en freelancers	720.220	13%	553.209	12%
Ontvangen ziekengeld	(6.243)	0%	(14.134)	0%
Overige personeelskosten	241.337	4%	160.739	4%
Minus doorberekende personeelskosten verzekeringen, svf en wur	(87.978)	-2%	(71.366)	-2%
	5.609.540	100%	**4.571.445**	100%

Het gemiddeld aantal werknemers (fte) bedroeg in het boekjaar	46	48
De bezoldiging van het bestuur bedroeg in het boekjaar	430.461	289.598

5. **Afschrijvingen**	2016/2017	in %	2015/2016	in %
Afschrijvingen software	708.927	94%	568.910	90%
Afschrijvingen inventaris	82.915	11%	88.337	14%
Minus doorberekende afschrijvingskosten verzekeringen en svf	(36.902)	-5%	(22.273)	-4%
Totaal afschrijvingskosten	754.940	100%	634.973	100%

6. **Overige bedrijfskosten**	2016/2017	in %	2015/2016	in %
Automatiseringskosten	66.546	2%	1.064	0%
Huisvestingskosten	502.481	15%	426.899	18%
Inventariskosten	-	0%	-	0%
Administratie- en kantoorkosten	385.696	12%	403.987	17%
Advieskosten	108.358	3%	92.162	4%
Abonnementen en lidmaatschappen	101.733	3%	80.336	3%
Abonnementen KNB bureau	1.036	0%	1.017	0%
Algemene ledenvergadering	158.358	5%	115.112	5%
Bestuur	510.797	16%	355.566	15%
Ledenraad en regiobijeenkomst	188.593	6%	53.327	2%
Vertegenwoordiging buitenland	147.775	4%	102.908	4%
Commissies	119.792	4%	104.495	4%
Bestuursorganen	584.396	18%	382.053	16%
Communicatie	480.188	15%	371.865	15%
Minus doorberekende overige bedrijfskosten verzekeringen, svf en wur	(62.469)	-2%	(55.443)	-2%
	3.293.280	100%	2.435.348	100%

7. **Financiële baten en lasten**	2016/2017	in %	2015/2016	in %
Bankrente:				
Depositorente	83.998	61%	75.558	22%
Lopende rekeningen	-19	0%	63.111	18%
	83.979	61%	138.669	41%
Rente obligaties en dividenden, netto	79.874	58%	74.828	22%
Koersresultaten op effecten en deelnemingen	(7.061)	-5%	171.716	50%
Minus doorberekende rente verzekeringen	(18.981)	-14%	(43.068)	-13%
	137.811	100%	342.145	100%

8. **Vennootschapsbelasting**	2016/2017	in %	2015/2016	in %
Vanaf boekjaar 2016/2017 valt KNB onder de vennootschapsbelasting. Belastinglast bedraagt:				
Onderwijs en Kandidatenzaken	156	-1%		
Uitgeverij	-5.439	39%		
CLTR	-8.735	62%		
	-14.018	100%		

Overige toelichtingen

Voorstel resultaatbestemming

Het voorstel is om het resultaat 2016/2017 als volgt te verdelen:
- Toevoeging aan de algemene reserves €1.601.419;
- Onttrekking aan de bestemmingsreserve CTR € 135.618;
- Onttrekking aan de bestemmingsreserve Hammerstein portaal € 73.529;
- Onttrekking aan de bestemmingsreserve Onderzoek- en Ontwikkelingsfonds € 29.169;
- Onttrekking aan de bestemmingsreserve Ondersteuningsfonds € 15.343.

Dit voorstel is reeds verwerkt in de balans en de toelichting op het eigen vermogen.

Mr drs. R.V. van der Kuijp
Portefeuillehouder financiën en bedrijfsondersteuning

Gebeurtenissen na balansdatum

De KNB heeft zich voor Nobilex Automatisering B.V. op 11 april 2018 borg gesteld tot een maximum van € 4,7 miljoen aan hoofdsommen. De KNB ontvangt over dit bedrag een borgstellingsprovisie van 3,8%.

De claim genoemd onder niet in de balans opgenomen verplichtingen is door de rechter afgewezen. De tegenpartij is in hoger beroep gegaan.

Den Haag, 4 juni 2018

Het bestuur bestaande uit:

Mr. A. Barkey Wolf
Mr. N. van Buitenen (voorzitter)
Mr. A.C. van der Klooster
Mr. drs. R.V. van der Kuijp (penningmeester)
Mr. A.H. Schuering
Mr. A.M.T. Smelt
Mr. B.L.W.P. Versteeg

Overige gegevens

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie

A. Verklaring over de in het financieel jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel
Wij hebben de in dit financieel jaarverslag, op bladzijde 19 tot en met bladzijde 32, opgenomen jaarrekening voor het jaar geëindigd op 31 december 2017 van Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie te 's-Gravenhage gecontroleerd.

Naar ons oordeel is de in dit financieel jaarverslag opgenomen jaarrekening voor het jaar geëindigd op 31 december 2017 van Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie in alle van materieel belang zijnde aspecten opgesteld in overeenstemming met de door de organisatie gekozen en beschreven waarderingsgrondslagen, zoals uiteengezet op pagina 23 en 24 in de toelichting op de jaarrekening en in overeenstemming met de bepalingen van en krachtens de Wet Normering Topinkomens (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:
1. de balans per 31 december 2017;
2. de winst-en-verliesrekening over de periode 1 oktober 2016 tot en met 31 december 2017; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Benadrukking van de basis voor financiële verslaggeving en beperking in gebruik en verspreidingskring
Wij vestigen de aandacht op pagina 23 en 24 in de toelichting van de jaarrekening waarin de basis voor financiële verslaggeving uiteen is gezet. De jaarrekening is opgesteld voor een specifieke gebruikersgroep, zijnde het bestuur en de algemene ledenvergadering, met als doel Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie in staat te stellen verantwoording af te leggen. Hierdoor is de jaarrekening mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. Onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bestemd voor het bestuur en de algemene ledenvergadering en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door derden. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

B. Verklaring over de in de jaarrekening opgenomen andere informatie
Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het rapport andere informatie, die bestaat uit:
- het bestuursverslag;
- de overige gegevens;

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat en alle informatie bevat welke op grond van de Wet Normering Topinkomens is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de WNT-verantwoording in overeenstemming met de Wet Normering Topinkomens.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening
Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening in overeenstemming met de door de organisatie gekozen en beschreven grondslagen, zoals uiteengezet op pagina 23 en 24 in de toelichting van de jaarrekening en in overeenstemming met de bepalingen van en krachtens de Wet Normering Topinkomens. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de organisatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is mede uitgevoerd op basis van de Wet Normering Topinkomens, inclusief het Controleprotocol WNT 2017.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is.
  Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen zonder materiële afwijkingen weergeeft.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan het bestuur dat wij de relevante voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met het bestuur over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Den Haag, 4 juni 2018

HLB Den Hartog
Accountants & Consultants

S.T.M. ten Hagen RA

Bijlage kengetallen leden

		2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	begroting 2018
A.Notarissen							
ultimo boekjaar		**1.353**	**1.327**	**1.292**	**1.282**	**1.256**	**1.270**
bij	benoemingen	42	33	27	45	46	
af	gedefungeerd	88-	59-	59-	54-	71-	
af	overige mutaties	1		3-	1-	1-	
AA. Toegevoegd notarissen							
ultimo boekjaar		**14**	**33**	**63**	**83**	**119**	**120**
bij	van kandidaat-notaris groep C of	14	20	34	34	69	
af	overige mutaties		1-	4-	14-	33-	
B.Kand.nots.maatschap							
ultimo boekjaar		**47**	**47**	**48**	**46**	**56**	**50**
bij	diverse mutaties	10	13	17	13	27	
af	benoemd tot notaris	11-	13-	16-	15-	17-	
C.Kand. nots. ≥ 6 jr							
ultimo boekjaar		**1.174**	**1.163**	**1.163**	**1.161**	**1.169**	**1.175**
bij	van kandidaat-notaris groep D	117	89	62	65	103	
af	benoemd tot notaris	31-	17-	11-	30-	31-	
af	benoemd tot toegevoegd notaris	14-	20-	33-	31-	65-	
af	overige mutaties	86-	83-	18-	6-	1	
D.Kand. nots.≤3jr <6 jr							
ultimo boekjaar		**240**	**236**	**244**	**233**	**240**	**240**
bij	van kandidaat-notaris groep E	82	89	80	57	123	
af	naar kandidaat-notaris groep C	117-	89-	62-	65-	103-	
af	overige mutaties	27-	4-	10-	3-	13-	
E.Kand. nots.< 3jr							
ultimo boekjaar		**239**	**238**	**287**	**356**	**394**	**375**
bij	nieuwe leden	81	142	136	141	180	
af	naar kandidaat-notaris groep D	82-	89-	80-	57-	123-	
af	overige mutaties	38-	54-	7-	15-	19-	
Totaal kand.nots							
ultimo boekjaar		**1.714**	**1.717**	**1.805**	**1.879**	**1.978**	**1.960**
Totaal leden							
ultimo boekjaar		**3.067**	**3.044**	**3.097**	**3.161**	**3.234**	**3.230**
Aangeslotenen							
ultimo boekjaar		**843**	**775**	**701**	**676**	**635**	**635**

Bijlage prijzen, tarieven en diensten KNB 2016 / 2017

Wettelijke bijdragen leden per 12 maanden

	1A	1AA	1B	1C	1D	1E	1F	1G
Algemene bijdrage (btw onbelast)	1.720,00	1.720,00	1.720,00	624,00	151,00	34,00		1.720,00
Algemene bijdrage (btw 6%)	150,00	150,00	150,00	150,00	150,00	150,00		150,00
Algemene bijdrage (btw 21%)	305,00	305,00	305,00					305,00
Public relations (btw 21%)	250,00		250,00				250,00	
Namens kwaliteitstoetsing (btw 21%)	550,00	550,00	550,00				550,00	
Namens bestuursorganen (btw onbelast)	245,00	245,00	245,00				245,00	
Totaal exclusief btw	3.220,00	2.970,00	3.220,00	774,00	301,00	184,00	1.045,00	2.175,00
btw	241,05	188,55	241,05	9,00	9,00	9,00	168,00	73,05
Totaal inclusief btw	3.461,05	3.158,55	3.461,05	783,00	310,00	193,00	1.213,00	2.248,05
Bijdrage opdrachtgeverschap pensioenfonds *van oktober tot en met december 2017*	17,50	17,50	17,50	17,50	17,50	17,50		17,50

legenda

1A	notaris
1AA	toegevoegd notaris
1B	kandidaat-notaris in de maatschap
1C	kandidaat-notaris met 6 of meer ervaringsjaren
1D	kandidaat-notaris met 3, 4 of 5 ervaringsjaren
1E	kandidaat-notaris met minder dan 3 ervaringsjaren
1F	kandidaat-notaris waarnemer in plaats van nota 1C
1G	kandidaat-notaris waarnemer in plaats van nota 1C

Tarieven en diensten KNB

abonnement Elektronische media	210,00	per maand per kantoor
opvraging VIS	0,33	
inschrijving CTR	5,50	
internationale inlichting testament	5,00	per inlichting
inschrijving CLTR	6,50	per inschrijving
inlichting GBA-V	0,20	per inlichting
passeren ECH	11,51	per zaak, zijn inkomsten Stichting ECH
aflossen ECH	0,00	per zaak, zijn inkomsten Stichting ECH
webclient ECH	1,90	per zaak, zijn inkomsten Stichting ECH
bijdrage aangesloten met 2 magazines	250,00	
bijdrage aangesloten met Notariaat mag	110,00	
bijdrage aangesloten met WPNR	175,00	
oefendossier peer review	50,00	per dossier
brochures	varieert	drukprijs en bijdrage overhead
Fikkert's	gratis	per kantoor 1 boek
Vademecum	gratis	voor leden digitaal beschikbaar
Preadvies	gratis	voor leden

Bijlage verzekeringen

Een specificatie van de verzekeringen in de mantelovereenkomst voor het ordejaar 2016/2017 is hieronder weergegeven.

Mantelovereenkomst verzekeringen

Onder de mantelovereenkomst verzekeringen vallen:
Beroepsaansprakelijkheidsverzekering (BAV)* 1e excedent, BAV* 2e excedent, BAV* 3e excedent, Vangnetverzekering, Excedent geldswaardeverzekering en Betaalfoutenverzekering.
De premie die de KNB hiervoor in rekening brengt en afdraagt aan de verzekeringsmakelaar bedraagt € 4.250 per notaris of kandidaat-notaris waarnemer voor de periode oktober 2016 tot en met september 2017 en € 1.060,50 voor oktober 2017 tot en met december 2017.

De verplichtingstelling van de premie vanaf oktober 2016 voor alle notarissen heeft ertoe geleid dat AON en KNB voor bijna alle verzekeringen een premiereductie hebben kunnen bedingen. De hoogte van de premie voor 2016/2017 is € 500 lager dan de premie van 2015/2016.

De Excedent Beroepsaansprakelijkheidsverzekering kent de volgende opbouw:
- 1e excedent ad € 3 mln. als excedent van € 1 mln.
- 2e excedent ad € 6 mln. als excedent van € 4 mln.
- 3e excedent ad € 15 mln. als excedent van € 10 mln.

Het eigen risico bedraagt € 1.000.000.

De Excedent geldswaardeverzekering dekt vermogensschade voor fraude door werknemer, beroving, vervalsing, creditcard- en computerfraude etc. door derden. Het verzekerd bedrag bedraagt € 5.000.000 en het eigen risico bedraagt € 100.000 per schade.

De Betaalfoutenverzekering dekt administratieve betaalfouten van notarissen. Het verzekerd bedrag bedraagt € 454.000 als maximum per gebeurtenis en € 2.270.000 voor alle in enig verzekeringsjaar ontdekte gebeurtenissen tezamen. Het eigen risico bedraagt 10% van de schade met een minimum van € 11.344 en een maximum van € 22.689.

Bijlage weerstandsvermogen

Het aanhouden van weerstandsvermogen is bedoeld voor het kunnen financieren, investeren en het opvangen van eventuele tekorten. Door aandacht voor het weerstandsvermogen kan worden voorkomen dat een financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigen. Het weerstandsvermogen is voldoende als financiële tegenvallers goed opgevangen kunnen worden. Het weerstandsvermogen wordt gedefinieerd als het eigen vermogen minus de vaste activa. Om een beter inzicht te krijgen in de ratio weerstandsvermogen worden zowel het eigen vermogen als de activa en baten gecorrigeerd voor alle bestemmingsreserves.

Weerstandsvermogen	2016/2017	2015/2016
eigen vermogen	9.593.685	7.992.265
minus vaste activa	1.989.133	2.762.940
weerstandsvermogen	7.604.552	5.229.325
baten	16.084.098	12.022.708
percentage	47,28%	43,50%

Om het risicomanagement een structurele plaats in het beleid te geven, zal er nog een aantal dingen moeten gebeuren.

1. In notities en voorstellen zal, indien van toepassing, een paragraaf risico's opgenomen moeten worden, zodat deze tijdig herkend worden. Voor de paragraaf risico's moeten bij elk advies aan het bestuur, waar financiële risico's aan te pas komen, drie stappen worden doorlopen;
a. identificatie van risico's;
b. analyse en beoordeling van risico's;
c. beheersing van risico's.

2. De verplichte paragraaf weerstandsvermogen in de begroting, de tussentijdse rapportages en de jaarrekening zal de notitie weerstandsvermogen als ijkpunt hebben. De tussentijdse rapportages en jaarrekening zullen tevens momenten moeten zijn voor evaluatie. Hoe heeft een risico zich nu daadwerkelijk ontwikkeld ten opzichte van wat ingeschat was?

3. Tenslotte moet de notitie weerstandsvermogen en risicomanagement elke vier jaar geactualiseerd worden. Dit gebeurt onder andere op basis van de wijzigingen die in de verschillende paragrafen weerstandsvermogen gedurende de tussenliggende vier jaar zijn aangegeven. Daarnaast zullen nieuwe ontwikkelingen op het gebied van weerstandsvermogen en risicomanagement op de voet worden gevolgd om ze mee te kunnen nemen bij de actualisering.

Bijlage beleggingsstatuut

Het beleid met betrekking tot het liquiditeitenbeheer en het beleggen van gelden is vastgelegd in dit beleggingsstatuut. Dit beleggingsstatuut is 2 augustus 2017 vastgesteld door het bestuur. Hieronder is een uittreksel van het beleggingsstatuut opgenomen.

Belegd vermogen
Van het eigen vermogen moet per balansdatum minimaal 60% als belegd vermogen worden aangehouden in de vorm van liquiditeiten en effecten.

Belegd vermogen	2016/2017	2015/2016
totaal eigen vermogen	17.640.157	16.156.963
liquide middelen	6.460.578	7.853.161
effecten	5.611.942	4.837.533
belegd vermogen	12.072.519	12.690.694
percentage belegd/ev	68,44	78,55

Instandhouding van het vermogen
De KNB streeft ernaar om het vermogen, rekening houdend met inflatie in stand te houden.
Het doel daarvan is om de continuïteit en onafhankelijkheid van de organisatie te waarborgen.
Jaarlijks kan het bestuur vaststellen welk bedrag daarvoor noodzakelijk is en welk bedrag belegbaar is. Deze afweging wordt gemaakt op basis van de jaarlijkse risico-inventarisatie die de KNB maakt. Per 1 oktober 2016 bedraagt het belegde vermogen € 12.690.694 . Hiervan is € 2.600.000 uitgezet aan deposito's, wordt een deel aangehouden als liquide middelen en wordt, gezien de omvang van de totale reserves, per 1-1-2017 een bedrag van € 7.000.000 in beheer gegeven aan ABN-AMRO. ABN-AMRO duidt dit bedrag aan als stamvermogen. Het stamvermogen wordt jaarlijks verhoogd met de gepubliceerde CBS kerninflatie. Minimaal 10% van het stamvermogen is afgesplitst als buffer om enerzijds bij aanvang extra te kunnen investeren en anderzijds om bij tegenvallende beleggingsresultaten continuïteit te kunnen bieden voor de organisaties en projecten die door de KNB worden ondersteund.

	Per 1 jan 2017	Per 1 jan 2018
Stamvermogen	7.000.000	7.095.200
Waarvan buffer	700.000	709.520

Vermogensverdeling
De onderstaande strategische verdeling en bandbreedtes zijn afgesproken.

Vermogenscategorieën	Bandbreedte	Strategisch
Aandelen	10-50%	30%
Obligaties	20-70%	55%
Alternatieve beleggingen	0-20%	10%
Liquiditeiten	0-70%	5%

De KNB streeft er naar om niet meer dan 30% in aandelen te beleggen. De gehanteerde bandbreedtes hebben tot doel om daarvan af te wijken indien dit als gevolg van markt ontwikkelingen wenselijk of noodzakelijk is om het lange termijn doel te realiseren.

Vermogensverdeling	2016/2017	2015/2016
belegd vermogen	12.072.519	12.690.694
liquide middelen	6.460.578	7.853.161
percentage liquide mid	53,51	61,88
obligaties	2.319.802	3.665.862
aandelen	3.292.139	1.171.670
percentage obligaties	19,22	28,89
percentage aandelen	27,27	9,23

Benchmarks
Om de resultaten van de portefeuille goed te kunnen beoordelen worden deze vergeleken met het marktresultaat (benchmark). Het bestuur heeft daartoe gekozen voor de volgende benchmarks:
Aandelen: 50% MSCI Europe / 40 MCSI World ex Europe en 10 % MSCI Em Markt euro.
Obligaties: Boa merrill lynch emu direct government bonds 1-10y (eur).
Alternatives: 60% Gpr 250 world en 40% reu/jeff crb (eur).
Liquiditeiten: 1 maands euribor.

Benchmarks	portefeuille	benchmark
Aandelen	9,53%	7,09%
Obligaties	1,31%	0,38%
Alternatieve beleggingen	1,17%	0,09%
Liquiditeiten	-8,70%	-0,68%

Deze benchmarks hebben betrekking op de periode januari 2017 tot en met december 2017.

Beleggingscommissie
Het bestuur heeft een beleggingscommissie aangesteld. Deze commissie bestaat uit de penningmeester, de directeur en het hoofd financiën en administratie. De beleggingscommissie adviseert het bestuur bij de keuze van de vorm van beleggen, invulling en de partij waaraan het beheer wordt uitbesteed. De beleggingscommissie heeft minimaal 2x per jaar een gesprek met de vermogensbeheerder waarbij de volgende punten besproken worden:
-het resultaat in relatie tot de gehanteerde benchmark
-de risico aspecten
-de vooruitzichten

Duurzaamheid
Het bestuur heeft als maatschappelijke organisatie een voorkeur voor duurzaam beleggen.
Uit principe wordt niet belegd in bedrijven of organisaties die zich niet hebben gecommitteerd aan de Global Compact Principles van de VN. Gezien de aard van het bedrijf streeft het bestuur ernaar om beleggingen die tegenstrijdig zijn met de doelstelling van de KNB te voorkomen.
Beleggingen in grondstoffen en hedgefunds zijn door het bestuur uitgesloten.

Specificatie effecten: obligaties **Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie 2016/2017**

rente%	fonds	positie aanvang boekjaar Nominaal	Verkrijgings-waarde	Koers	Koers-waarde	mutaties in het boekjaar aan-en verkoop tegen beurswaarde	nominale waarde	positie per 31-12-2017 Nominale waarde	Koers	Koers-waarde	Verkrijgings-waarde	resultaten in dit boekjaar koersresultaten (- is verlies) bij verkoop	bij waardering	rente gr.b. 8330
8 %	Nederland 1993-23	100.000	100.000	151	150.950	-143.872	-100.000	0		0		-7.078	0	4.797
6 %	Nederland 1998/2028	190.000	177.952	162	308.712	-288.734	-190.000	0		0		-19.979	0	6.684
3 %	Caisse d amort dette 2010/21	300.000	313.050	118	352.560	-343.098	-300.000	0		0		-9.462	0	6.655
4 %	Eur inv bank 2007/24	250.000	298.550	134	334.975	-320.320	-250.000	0		0		-14.655	0	6.631
4 %	Rabobank 2012/22	300.000	316.350	120	360.465	-351.996	-300.000	0		0		-8.469	0	7.807
3 %	Waterschapsbank 2011/23	300.000	310.200	122	366.675	-353.760	-300.000	0		0		-12.915	0	5.736
1 %	Rabobank 15/27	200.000	214.253	107	213.530	-206.000	-200.000	0		0		-7.530	0	1.730
1 %	Rabobank 16/26	200.000	212.461	106	212.290	-205.580	-200.000	0		0		-6.710	0	1.661
1 %	Coca Cola 15/27	200.000	212.079	106	212.070	-200.540	-200.000	0		0		-11.530	0	1.394
2 %	Anheuser 15/30	200.000	210.607	105	210.630	-196.100	-200.000	0		0		-14.530	0	1.904
1 %	ASML 16/26	200.000	208.190	105	209.040	-202.000	-200.000	0		0		-7.040	0	1.716
2 %	Anheuser 16/28	300.000	317.854	112	336.015	-317.100	-300.000	0		0		-18.915	0	3.638
4 %	OEBB infrastructuur 2010/25	300.000	327.750	133	397.950	-381.315	-300.000	0		0		-16.635	0	7.477
1 %	European inv Bank 14/26 Green					101.067	94.000	94.000	108	100.927	101.067		-140	718
2 %	Duitsland09/20 inflation-index					185.866	153.349	153.349	121	186.076	185.866		210	1.824
0 %	Kredit Wiederaufbau 17/25 green					127.232	128.000	128.000	101	128.130	127.232		898	141
3 %	Ierland t Bond 14/24					148.977	123.399	123.399	121	150.711	148.977		1.734	2.563
4 %	Ierland t Bond 13/23					145.204	118.800	118.800	121	146.048	145.204		844	2.830
	Ssga euro Sustainable corp bd 2a					1.591.809	1.591.809	1.591.809	10	1.607.910	1.591.809		16.101	0
	Totaal obligaties	3.040.000	3.219.296		3.665.862	-1.210.259	-830.643	2.209.357		2.319.802	2.300.155	-155.448	19.647	65.906

depot 52 68 62 033

grootboek nr: 0220

Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie 2016/2017

totaal

fondsnaam	mnd/jaar verkrijging	positie aanvang boekjaar aantal	koers	koers-waarde	verkrijgings-waarde	mutaties in het boekjaar aantal	koers	koerswaarde	positie per 31-12-2017 aantal	koers	koerswaarde	verkrijgings-waarde	resultaten dit boekjaar boekresultaat door ongerealiseerd	gerealiseerd	dividend rente
celsius	40.817	1.116	132	147.770	131.648	963	139	133.439	2.079	152	316.091	281.209	41.343	-6.461	-
abn amro glb sust	41.791	1.002	130	130.222	115.164	1.174	146	171.119	2.176	151	329.327	301.341	31.912	-3.926	-
westpac banking	40.513	1.099	20	22.083	20.717	1.641	19	31.959	2.740	20	56.095	54.042	2.053		729
industria de diseno	40.513	547	33	18.051	11.017	-547	36	-9.208	0	0		0	0	-8.843	686
assa abloy	41.555	1.537	18	27.867	21.518	2.497	19	48.343	4.034	17	69.992	76.210	-6.218		330
time warner	41.597	369	71	26.273	20.526	-369	87	-29.742	0	0		0	0	3.469	1.094
ecolab	40.513	267	109	29.066	17.150	434	114	49.454	701	112	78.534	78.520	14		605
lkq corp	40.513	756	32	23.976	11.923	1.228	28	33.991	1.984	34	67.370	57.967	9.403		-
Svenska Handelsbanken	41.974	1.635	12	20.052	20.855	4.607	13	58.516	6.242	11	71.312	78.568	-7.256		594
cognizant tech sol	41.913	408	43	17.410	17.783	-408	47	-19.237	0			0	0	1.827	-
symantec corp	41.913	993	22	22.292	17.864	1.614	27	43.556	2.607	23	61.077	65.848	-4.771		543
johnson matthey	40.513	684	38	26.114	21.192	-684	36	-27.746	0	0		0	0	1.632	162
bt group	40.513	4.913	5	22.154	18.533	-4.913	4	-18.498	0	0		0	0	-3.656	278
novo nordisk	40.513	663	37	24.505	20.191	564	36	20.451	1.227	45	55.129	44.956	10.173		657
johnson/johnson controls int	40.664	354	42	14.732	11.137	576	37	19.731	930	32	29.592	34.463	-4.871		669
novozymes	40.664	760	39	29.732	23.162	324	39	12.537	51.616	1	51.616	42.269	9.347		297
general mills	40.664	598	57	34.165	22.860	-598	57	-34.302	0	0		0	0	137	449
Units privium sust alt	41.852	1.061	110	117.187	114.725	5.411	109	589.366	6.472	105	682.537	706.553	-24.016		12.559
Svenska cellulosa	41.334	993	27	26.319	21.752	-993	31	32.251	0	0		0	0	-58.570	432
bank of montreal	41.334	563	58	32.892	28.164	687	61	42.101	1.250	67	83.780	74.993	8.787		2.139
intuit	40.544	279	98	27.451	16.618	215	113	24.246	494	132	65.077	51.697	13.380		486
coloplast	41.153	442	69	30.490	20.480	234	73	17.014	676	66	44.810	47.504	-2.694		1.275
geberit	42.299	48	393	18.844	14.008	88	408	35.933	136	367	49.964	54.777	-4.813		290
Ct A ING Groep	41.751	1.819	11	19.991	20.298	2.933	15	43.232	4.752	15	72.824	63.223	9.601		1.790
ASML Holding	41.835	187	98	18.268	13.780	-187	113	-21.161	0	0		0	0	2.893	-
henkel pa	42.005	246	121	29.766	23.801	400	123	49.220	646	110	71.286	78.986	-7.700		293
roch wb	42.064	119	222	26.466	30.029	192	243	46.649	311	211	65.635	73.115	-7.480		587
atlas copco	42.064	712	27	19.130	19.475	1.156	32	37.235	1.868	36	67.370	56.365	11.005		784
vestas	42.156	431	73	31.553	20.302	330	80	26.368	761	58	43.831	57.921	-14.090		409
broadcom	42.248				-3.208							0	0		
United Health group	42.430	256	125	32.054	28.627	178	152	26.984	434	184	79.886	59.038	20.848		963
Red Electra Corporation	42.430	1.292	19	24.813	23.424	2.076	19	39.190	3.368	19	63.015	64.003	-988		1.942
tjx compagnies	42.583	251	67	16.787	17.496	404	68	27.318	655	64	41.814	44.105	-2.291		452
Relx	42.461	1.919	16	30.694	28.796	1.912	18	34.556	3.831	19	73.421	65.251	8.170		1.080
wpp plc	41.153	1.546	21	32.504	22.269	-1.546	20	-21.642	0	0		0	0	-10.862	1.248
Stanley Black and Decker	42.675					0		-4.937	0			0	0	4.937	243
SAP Se	42.675					830	88	72.924	830	93	77.564	72.924	4.640		328
Cisco Systems	42.675					2.422	28	67.888	2.422	32	77.450	67.888	9.562		1.457
Praxair	42.705					577	113	65.345	577	129	74.518	65.345	9.173		1.306
Legrand S.A. Actions Au pc	42.705					1.022	58	58.773	1.022	64	65.602	58.773	6.829		974
NN Group	42.736					1.872	31	57.390	1.872	36	67.617	57.390	10.227		14
AXA @ eur 2,29	42.856					2.551	24	61.537	2.551	25	63.099	61.537	1.562		
Valeo @ eur 1	42.826					1.031	62	64.009	1.031	62	64.200	64.009	191		1.289
Essity Reg SHS	2.017					0	0	-63.680	0	0		0	0	63.680	
Ahold Delhaize	42.979					3.395	15	51.363	3.395	18	62.247	51.363	10.884		
Kimberly Clark	43.062					481	100	47.892	481	101	48.457	47.892	565		
Totaal waarde aandelen		29.865	2.396	1.171.673	984.076	35.774	3.079	1.991.729	116.171	2.615	3.292.139	3.160.044	142.481	-13.743	39.430

Totaal portefeuille

				in % totaal					
Totaal waarde aandelen		1.171.673	984.076		1.991.729	2.615	3.292.139	3.160.044	142.481	-13.743	39.430
Totaal waarde obligaties		3.665.862	3.219.296		-1.210.259	0	2.319.802	2.300.155	19.647	-155.448	65.906
Totaal waarde effecten		4.837.535	4.203.372		781.470	1	5.611.941	5.460.200	162.128	-169.190	105.336
Aangehouden kaspositie		7.853.161	7.853.161		0	0	1.486.959	1.486.959		15.794	243.058
Totaal belegd vermogen		12.690.696			781.470	1	7.098.900		162.128	-153.396	348.394

Bijlage 4b

Bijlage Toelichting WNT

Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector kortweg Wet Normering Topinkomens (WNT), legt sinds 1 januari 2013 beperkingen op aan de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke sector en de semipublieke sector. Topfunctionarissen in de (semi)publieke sector mochten tot en met 2015 niet meer verdienen dan 130% van het salaris van een minister. Met ingang van 1 januari 2015 is deze norm verlaagd naar 100% van het salaris van een minister (€ 178.000). In deze jaarrekening legt KNB verantwoording af over het boekjaar lopend van 1 oktober 2016 t/m 30 december 2017. Voor de toetsing van het toepasselijk WNT-maximum is uitgegaan van de WNT-norm 2016 en norm 2017 ingevolge art. 4.1, derhalve € 179.000 en € 181.000.

De openbaarmaking van WNT-gegevens is vereenvoudigd. Voor topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of lager moeten alleen naam en functie worden vermeld. Van alle toezichthoudende leden van de ledenraad worden alleen de naam en functie vermeld.

Bezoldiging topfunctionarissen

Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2016/2017

mr. J.H.T. Bolten	mr. H.J.M van den Eeren beemt	mr. H.J.N. Bakker	mr. K.B. van den Berg	mr. T.H. ten Brink	mr. T.A. Dantuma	mr. I. van Dijk	mr. N. Drost	mr. F.P. Ellemers-Smink	mr. L. Feddes-van der Plas	mr. K.S.N. Ghisai	mr. T.L.M.A. Gielens	mr. M.R.H. Goossens	mr. K.S. Haanstra	mr. D.A. Hahn	mr. M.J.P. Heuvelmans	mr. M. Holtkamp	mr. E.J.H. Jansen	mr. B.M. van Kampen	mr. M.H. Kempes	mr. N.W.M.A. Kieikers Houben
mr. M.E. Klompé	mr. A.A.P.E. Koning Tijsen	mr. S.M. Kwantes	mr. J.P. van Loon	mr. R.A.C. Marres	mr. J. Meijerink	mr. R.S. Oude Hengel	mr. R.A. Perlot	mr. J.G.R.C. Prinsen	mr. M.J.J. Procee Geelhoed	mr. A.A. van Rhee	mr. M.A.R. van Rijswijk	mr. M.M. Robbers	mr. E.R. Schaefers	mr. T. Schermerhorn	mr. J.F.M. Schoot	mr. A.J. van Sinderen Biegelaar	mr. J.T.A. van der Stok	mr. M.M.D. Tieben	mr. T.S. Tol	mr. A. Verhoeks
mr. B.L.W.P. Versteeg	mr. F. Volders	mr. B.M. Voslamber	mr. D.P. Westerhuis	mr. G.T. van Wingerden	mr. R.H.J. van de Wouw															

leden

mr. M.C. Stout

voorzitter

Gegevens 2015/2016

mr. J.H.T. Bolten	mr. H.J.M van den Eeren beemt	mr. D.P. Westerhuis	mr. J.F.M. Schoot	mr. C. Afterink	mr. A. Verhoeks	mr. M.M. Robbers	mr. R.A.C. Marres	mr. J.T.A. van der Stok	mw. mr. J. Meijerink	mw. mr. M.E. Klompé	mr. E.R. Schaefers	mr. A.C. Stroeve	mw. mr. L. Feddes van der Plas	mr. E.J.H. Jansen	mr. R.S. Oude Hengel	mr. R.A. Perlot	mr. J.G. Hoekstra	mr. E.M. Sturkenboom	mr. M.R.H. Goossens	mr. B.M. van Kampen
mr. B.L.W.P. Versteeg	mw. mr. I.C.W. Willemsen	mw. mr. S.M. Kwantes	mr. E.M.J.J. Engelen	mw. mr. M.M.D. Tieben	mw. mr. I. van Dijk	mw. mr. I.D. Hartlief	mw. mr. N.W.M.A. Kieikers-Houben	mw. mr. M.A.R. van Rijswijk	mr. A.G. Moonen	mw. mr. drs. S.C.W.L. Jansen	mr. drs. T.H. ten Brink	mr. M. Holtkamp	mr. J.G.R.C. Prinsen	mr. F. Volders	mr. J.L.E. Huyben	mw. mr. K.S. Haanstra	mr. T. Schermerhorn	mw. mr. D.A. Hahn	mw. mr. M.J.P. Heuvelmans

leden

mr. M.C. Stout

voorzitter

Leidinggevende topfunctionarissen

Bedragen x € 1	J.H. Oomen	T. van Dijk	N. van Buitenen	N. van Buitenen	R.V. v.d. Kuijp	A. Barkey Wolf	A.T. Smelt	A.H. Schuering	B.L.W.P. Versteeg	H.P. Kuijpers
Gegevens 2016/2017										
Functie(s)	Voorzitter bestuur	Bestuurslid	Voorzitter bestuur	Bestuurslid	Bestuurslid	Bestuurslid	Bestuurslid	Bestuurslid	Bestuurslid	Directeur
Duur dienstverband in 2016/2017	1/10/16 - 30/09/17	1/10/16 - 31/12/17	1/10/17 - 31/12/17	1/12/16 - 30/09/17	1/10/16 - 31/12/17	1/10/16 - 31/12/17	1/10/16 - 31/12/17	1/10/16 - 31/12/17	1/10/17 - 31/12/17	1/10/16 - 31/12/17
Omvang dienstverband (in fte)	0,6	0,3	0,6	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	1
Bezoldiging										
Beloning	105.501	59.472	24.678	39.879	51.696	47.698	45.873	45.873	9.791	186.629
Belastbare onkostenvergoedingen	2.646	1.759	518	1.039	1.320		462	306		
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-	-	-	-		30.791
Totaal bezoldiging	**108.147**	**61.231**	**25.197**	**40.918**	**53.016**	**47.698**	**46.335**	**46.180**	**9.791**	**217.420**
Toepasselijk WNT-maximum	108.300	67.725	27.150	45.200	67.725	67.725	67.725	67.725	13.575	225.750

Bedragen x € 1	J.H. Oomen	T. van Dijk	H.M. Breedveld	R.V. v.d. Kuijp	A. Barkey Wolf	A.T. Smelt	A.H. Schuering	H.P. Kuijpers
Gegevens 2015/2016								
Functie(s)	Voorzitter bestuur	Bestuurslid	Bestuurslid	Bestuurslid	Bestuurslid	Bestuurslid	Bestuurslid	Directeur
Duur dienstverband in 2015/2016	1/10 - 30/09	1/10 - 30/09	1/10 - 31/12	1/10 - 30/09	13/4 - 30/09	1/10 - 30/09	1/10 - 30/09	1/10 – 30/09
Omvang dienstverband (in fte)	0,6	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	1
Bezoldiging								
Beloning	98.310	44.881	9.678	39.003	17.877	29.920	29.920	147.103
Belastbare onkostenvergoedingen	2.612	1.016	130	1216		230	446	
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-	-	-	27.517
Totaal bezoldiging	**100.922**	**45.897**	**9.808**	**40.219**	**17.877**	**30.150**	**30.366**	**174.620**
Toepasselijk WNT-maximum	106.800	53.400	13.350	53.400	24.475	53.400	53.400	178.000